امریکا د ولسمشریزو ټاکنو لپاره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته کوي

په کابل کې د امریکا سفیر جان بس اعلام کړې چې هیواد یې له افغانستان سره د ټاکنو د مصلباتي چارو د پرمخ بیولو لپاره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته وکړي.
جان بس پرون چهار شنبه ویسنیو له په استولي اعلامیه کې د ټاکنو د نوماندانو د نهایي کېدو هرکلی کړی او زیاته کړې ده، چې امریکا هم د ټاکنو د برېا لپاره له افغانستان سره ۲۹ میلیونه ډالر مرسته کوي. جان بس وایي، هیواد یې په افغانستان کې د کورنیو څارونکو مصارف هم ورکوي، چې خلک د ټاکنو د اعتبار او روڼتیا په اړه ډاډمن شي. جان بس دغه راز ټینګار کړی چې د خلکو له تمې سره سم باید ټول ولسمشرۍ کاندیدان په هیڅ ډول له دولتي سرچینو په کمپاینونو کې استفاده ونه کړي. ټاکل شوې چې د ولسمشرۍ ټاکنې د راروان میزان میاشتې په شپږمه وشي. دا وار ولسمشرۍ ته ۱۰ کاندیدان دربدلي چې د ټاکنو لپاره تر اوسه حکومت کمېسیون ته شپږ اعشاریه ۹ میلیارده افغانۍ ورکړې او ۲ اعشاریه ۲ میلیارده افغانۍ یې له نړیوالې ټولنې غوښتې دي.

Ketabton.com

...الي هوکړه، پر ولسمشریزو ټاکنو اغېز نه لري))

...د اساسي قانون له مخې یو ضروري پروسه ده او د افغانستان راتلونکی ولسمشر هغه که زه وم ... ولري، خلک سره له سختې بریکړې، سختي چانې وهل غواړي او باید وکولی شي چې بیرته یې د افغانستان پر خلکو وضي.))

...، هغه ... ړی پر ... افغان ... ، نه د

امریکا او طالبانو ترمنځ لومړنۍ د سې شنبې په ورځ په کابل کې د ترکیې د «تي ار ټي» له نړیوالې شبکې سره په مرکه کې وویل، د امریکا او نورو منډکره

کوونکو سره یې پېړدې توافق کړی چې له طالبانو سره له انتخاباتو مخکې پر ابتدايي سوله یا د سولې پر یو کاري چوکاټ توافق وکړي. پېړدې مرکه کې

۸ مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

د مؤقت حکومت غوښتنه د افغانانو د تباهۍ ((طرحه!)) ده

له ډېره پخه مرحله، چې د ولس د ارادې، غوښتنو او ملي ګټو پر خلاف یو شمېر کړي، لا هم په افغانستان کې د ولسي نظام پر ځای د ((مؤقت حکومت)) د راوستلو هڅې کوي؛ هغه ((مؤقت حکومت))، چې د افغانستان د تاریخي او قسم خورلو دښمنانو له خوا د افغانانو د بربادۍ او د هېواد د له منځه وړلو طرحه ده، دا طرحه لومړی د پاکستان لومړي وزیر عمران خان په خوله بیان شوه، بیا یې په کابل کې غږ پورته شو او دا چې د ولس له مخالفت سره سره بیا هم د هڅو کړیو له خوا زمزمه کېږي، چې د ملت اراده او ملي ګټې ورته د لوټ د بڼې هومره ارزښت هم نه لري؛ خو د ((مؤقت حکومت)) د دې لپاره او پلټنې طرحې پرشند د ولس او حکومت دریځ معلوم دی او هغه دا چې دا طرحه یوه طرحه ده، دا طرحه د افغانانو د بربادۍ او د هېواد د ورانولو او تجزیې طرحه ده. افغان ولسمشر محمد اشرف غني یو ځل بیا له ترکې تلویزیون سره په مرکه کې د ((مؤقت حکومت)) طرحه غندلې او په دې اړه یې د حکومت او ولس ګډ دریځ یو ځل بیا روښانه کړی دی. د ولس دریځ د تېرې لویې مشورتي جرګې له ۱۲ مه د سولې لپاره په ملي مشورتي لویه جرګه کې معلوم شو او د دې جرګې د ملي ریښتینو استازیو په پرېکړه لیک کې د ((مؤقت حکومت)) پرشند ملي غږ پورته شو او غوښتنې یې په سختو ټکو وغندل شول، خو دې جرګې د اوسني حکومت تنګه او ملاتړ بیان کړ. دا هغه لویه جرګه وه، چې څه ناڅه درې نیم زره استازي یې د لومړي ځل لپاره د ولس په اراده او د انتخاباتو له لارې غوره شوي وو، بیا پایله یې هم ورکړه او د نورو فرمایشي جرګو پر ځای یې د ملت اساسي غوښتنې مطرح کړې، نو دا نه که هر څوک بیا هم هڅه کوي، چې د ((مؤقت حکومت)) د راوستلو او د ولسي نظام د پرځولو لپاره کار وکړي، هغوی په ملت کې د لا نورو ګړکې ورکړنې او خپل ځان په خپله سپکوي؛ دا ولې یوه بله پولاګه هم شروي، کله چې د ((مؤقت حکومت)) د غښتلي غږ پورته شي، نو بیا په بله پلمه د ولسمشریزو ټاکنو د ځنډولو او د افغانستان د نظام پرضد د نورو مخالفتونو د راولاړولو لپاره غږ پورته کوي، هغوی وایي، چې کې ولسمشریزې ټاکنې دې له طالبانو سره تر سولې وځنډول شي، آ هو سوله د افغان ولس ملي غوښتنه او سترې اسلامي فرمونه ده، چې افغان ملت تر بل هر څه ورته ډېره اړتیا لري، خو کومه دا سوله آ سوله تر اوسه په هېڅ ټوګه یقیني شوې نه ده، دوه ځله ولسمشریزې ټاکنې د همدې سولې لپاره وځنډول شوې، اوس هم تر ټاکنې بیا میزان میاشتې پورې ډېره موده ده، چې د سولې لپاره بسنه کوي، دا کېږ او دا میدان، څوک سوله راولي او له چا سره سوله کوي آ افغان ولس له هڅو فورمول ورکوونکو پوښتي، چې د ولسمشریزو ټاکنو به دوه ځله په ځنډولو سره، چا سوله را وسته او یا یې سوله ممکنه کړه؟ له اوسني طالب سره خو سوله کېدای نه شي، ځکه دا طالب په افغانستان کې د پاکستان، ایران، روسیې او د پردې تر شا د انګریزانو د ناورو کو د دوام لپاره د جګړې توکي دي، چې هېڅ د سولې لپاره تصمیم نه شي نیولی. خو افغان حکومت د سولې راوستل ستر لومړیتوب ټاکلی او که بیا هم طالب په ځان خپلواک شي، نو ډوی دې تر ولسمشریزو ټاکنو وړاندې سوله وکړي، خو د ناسولې سولې په پلمه د ولسمشریزو ټاکنو ځنډول، په اصل کې افغانستان د بحران او بلې جګړې او ته ور ټیل وهل دي؛ افغان ولس او په تېره بیا افغان حکومت د داسې ناورو پلانونو مخنیوي په ټول زور او قوت سره کوي او ولسمشریزې ټاکنې یا د ولسي حکومت د دوام اړتیا وینې، چې د ملت خیر په کې دی که له ټاکنو وړاندې سوله ونه شي، نو غوره ده، چې د سولې لپاره نوی ټاکل شوی ولسمشر د سولې هڅو ته دوام ورکړي، د سولې لپاره تصمیم ونیسي او باید د سولې مهم او حیاتي ترون لاسلیک کړي.

د ترکیې له ((TRT)) راډیو تلویزیون سره د جمهوررییس غني مرکه

۱۳۹۸ د چنګاښ ۲۴ | ۲۰۱۹ د جولای ۱۵ مه

خبریاله: منه چې تاسو د ترکیې دولتي راډیو تلویزیون شبکې ((TRT)) ته وخت ورکړ.

جمهوررییس غني: خوښ یم چې ستاسو هرکلی کوم. همداراز د ترکیې خلکو او حکومت ته مې نېکې هیلې ورسوئ.

خبریاله: له یوه لوري طالبانو د [اسلامي] امارت د بیا راژوندي کولو لپاره خپل پروګرام پټ نه کړ او له بل لوري امریکایان هم [له افغانستان] ځغله د خپلو ځواکونو د ایستلو غوښتونکي دي. په دوحه کې د غونډې په ترسره کېدو سره، داسې ښکاري طالبان لوړ موقف خپل کړی او امریکایانو هم امتیازات ورته په پام کې نیولي دي. ستاسو په نظر، د دوحې غونډه به په افغانستان کې د سولې ټینګښت لامل شي؟

جمهوررییس غني: زما په نظر، دا ټول د فرضیاتو په کچه کې دي. اساسي موضوع دا ده چې په افغانستان کې ثبات یوازې د یوه ډیموکراټیک بهیر له لارې امکان لري.

لومړی، که چېرې موږ داسې سیستم ته لاسرسی ونه لرو، چې خلکو ته د خپل هېواد د رهبر د انتخابېدو زمینه برابره کړي، نو د ثبات ټینګښت امکان نه لري. د افغانستان خلکو هېڅکله هم امارت نه دی منلی، بلکې په تصنعي ډول پر دوی تحمیل شوی و. د سولې مشورتي لویه جرګه چې د غویي میاشتې له ۹ تر ۱۲ مې جوړه شوې وه، په ((جمهوري نظام)) ټینګار وکړ. سوله باید په جمهوري نظام کې راشي، نه په اسلامي امارت کې.

دویم، یوې هوکړې ته د لاسرسي لپاره بیاري، د هوکړې نتیجه ګیري او د هوکړه‌لیک تائید د سولې د هر بهیر مراحل ګڼل کېږي. یوازې خلک کولای شي د پارلمان، لویې جرګې یا ټولپوښتنې له لارې د سولې هوکړه‌لیک تائید کړي. په همدې اساس، باید یوه شو چې دا بهیر بېلابېلې مرحلې لري.

د امریکا او طالبانو ترمنځ بحثونه پر خلورو اصلي برخو متمرکز دي. چې په ټولو موضوعاتو هوکړه ونشي، په هېڅ یوې موضوع به هوکړه نه کېږي. له کوم وخته چې د افغانستان حکومت د روان کال په جنوري میاشت کې، په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو د حضور کچې د ارزونې وړاندیز مطرح کړ، پر دې موضوع د نظر هېڅ ډول اختلاف نشته. یقیناً تاسو به په دې اړه نورې پوښتنې هم لرئ.

له ترورستي شبکو سره د اړیکو قطع کولو په اړه د طالبانو د ژمنتیا موضوع یوازې په امریکایانو پورې نه مربوط کېږي، بلکې دا یو نړیواله، سیمه‌ییزه او په ځانګړي ډول په ملي کچه یوه موضوع ده. په همدې اساس، دا ساده موضوع نه ده، چې کوم تضمین یا د تائید او ارزونې سیستم ته له لاسرسي پرته په راحتۍ [طالبانو] ته امتیاز ورکړل شي.

دریمه موضوع، اوربند دی او موږ په بریالي ډول دا کار کړی. باید وویل شي چې د سولې راوستو لپاره د اوربند نوښت د افغانستان د حکومت له لوري مطرح شو، ځکه چې د یخوانۍ جمهوررییس په وخت کې اوربند تاشولی و، خو موږ هغه عمومي کړ.

څلورم، د افغانستان د حکومت او طالبانو ترمنځ خبرې دي؛ چې باید مذاکره وکړو.

دوه نور اساسي موضوعات: لومړی د نشه‌یي توکو او له جرمي اقتصاد سره د طالبانو اړیکه ده، چې دا یوه نړیواله او سیمه‌ییزه موضوع ده. دا موضوع د هیرویینو د تولید له مرحلې تېره شوې او اساسي موضوع د مت آمفتامین او شیشې د روږدي کوونکو موادو تولید دی، چې په نړیواله کچه ورته پاملرنه لازمي ده.

او بله موضوع د پاکستان او له طالبانو سره د دغه هېواد اړیکې دي. په همدې اساس، زما په نظر په دې اړه فضاوت چې [طالبانو] ته امتیاز ورکړل شوی دی، تر وخت وړاندې دی. هم افغانستان او هم امریکا په دې اړه جدي هڅې پیل کړې او په دې برخه کې د دواړو هېوادونو سیاسي اراده شته ده. اوس توپ د طالبانو په میدان کې دی، چې مشخصه شي هغوی له دوامدار سیاسي بهیر سره یو ځای کېدو ته ژمنتیا لري او که نه.

خبریاله: تاسو په خلونو د طالبانو د حملو لپاره هغوی ته وړاندیزونه کړي، خو طالبانو بیا هر ځل له افغان حکومت سره له خبرو ډډه کړې. دلیل یې څه دی؟

جمهوررییس غني: دلیل یې ایډیولوژیک موضوعات، له امارت سره د هغوی ټولیز فکر او اله نورو سره د طالبانو اړیکې دي. باید ووایم چې موږ بریالیتوبونه هم لرو. په ۲۰۱۸ م کال کې، موږ په ۲۰ کلونو کې په لومړي ځل وتوانېدو اوربند عملي کړو او هغه اوربند یوه ازموینه وه، چې په بشپړ ډول زموږ په کنټرول کې وه. د طالبانو لس زره کسان د هېواد له نورو خلکو سره یو ځای شول او تر اوربند وروسته هغوی په هېڅ صورت د جګړې بیا پیلېدو ته لېوالتیا نه لرله. له همدې امله باید د طالب جنګیالیو او رهبرانو ترمنځ یې توپیر وکړو. هغه موضوع چې د اوربند پر مهال په بشپړ ډول روښانه شوه باید له دې هم انکار ونه کړو، چې د سولې ټول بهیرونه له پېچلتیاو خالي نه وي او مقاومت او نه منل د سولې په بهیر کې نوې موضوع نه ده. باید ووایم، د سولې هدف چې موږ یې هڅه کوو، هماغه چې مشورتي لویې جرګې موږ ته واک راکړی، هغه هدف دی چې ځان مو ورته وقف کړی دی.

خبریاله: داسې ښکاري چې په دې اړه د نظر اختلاف شته، چې څوک د هېواد په ډېرو سیمو کنټرول لري. آیا دا موضوع اهمیت لري ستاسو په باور، آیا «د ډېرو سیمو او ساحو کنټرول» کولای شي د امتیاز اخیستو اساس وبلل شي؟

جمهوررییس غني: دا موضوع له دوو راویو تشریح کولای شو.

لومړی، که چېرې رسمي شمېرو ته وګورو، طالبان د هېواد د ټولو ۴۰۰ ولسوالیو څخه یوازې په ۲۲ ولسوالیو کنټرول لري. دا وضاحت د سلنې د تراسه کولو لپاره تاسو سره ډېره مرسته کوي.

دویم، دا باید عیني واقعیتونه په پام کې ونیسو. د هېواد ډېر نفوس په ښارونو کې ژوند کوي. حد اقل د هېواد پنځه میلیونه کسان، چې د هېواد د ټول نفوس یو پر شپږمه برخه جوړوي، په کابل کې ژوند کوي. که چېرې هغه لوی خلک چې د ښارونو په مرکزونو کې ژوند کوي، محاسبه کړو، نو پایله به بېخي لوړه راشي.

وي. باید ووایم چې آن د هېواد یو پر درېیمه د طالبانو په کنټرول کې نه دی.

درېیم، د هېواد ځنې ځایونه او غرلي سیمې دي، کله چې «د ټګ رانګ د آزادۍ» په اړه خبرې کوو، هغوی [طالبان] د خپلو شبکو په مرسته د ټګ رانګ آزادي لري، خو د سیمو د کنټرول مسئله په منفي ډول تعریفوي. هر طالب پاسپورټ، تذکرې او روغتیایي خدمتونو ته د لاسرسي غوښتونکی دی، چې دا کار په حکومت پورې اړه لري. هغوی له چینایانو او ویتنامیانو سره یو څه شباهت لري چې د لاسرسي او د خدمتونو د وړاندې کولو لپاره یې یو سیستم جوړ کړی دی.

اصلي موضوع، د طالبانو «منفي قدرت» دی، چې مشورتي لویې جرګې هغه د هېواد د اوسېدونکو لپاره یو مخرب قدرت [illegible] په روغتونونو برید، په پوهنتونونو برید او په کاروانونو د برید په لوم تائید کړ. په همدې اساس، دغه ډول قدرت یو مثبت لیدلوری نه، بلکې د جګړې یو تحریکوونکی عامل ګڼل کېږي او ټولنه هم هغه تائیدوي. په همدې اساس، دا خبره یوې حللارې ته اړتیا لري او موږ ځان مسوول بولو چې یوه حللاره ورته ولټوو. دا موضوع زموږ د اجنډا په لومړیتوبونو کې ځای لري. په همدې دلیل، هر ډول انګېزه یا اندېښنه یوې حللارې ته د رسېدو په موخه د شرایطو د تغییر لپاره ده.

خبریاله: ښاغلی جمهوررییس، ښکاري ډېر افغان سیاسي اپوزیسیونونه لاس په کار شوي وي او لکه د امریکا متحده ایالتونه او طالبان غونډې جوړوي. خو احتمالاً وکولی شي خپل سیاسي راتلونکی تضمین کړي یا هم اړ شوي له دې کار څخه پرته بل بدیل نه لري. کولی شي خپل د سولې پلان توضیح کړئ؟

جمهوررییس غني: په پیل کې د سولې هغه پلان چې زه یې لرم، تولشموله دی. په دوحه کې د خبرو په وروستي دور کې چې مدني ټولنې، ښځو، ځوانانو او د ټولنې بېلابېلو اقشارو په کې ګډون کړی و، په خودجوشه، خو په خرګند ډول له «جمهوري نظام» څخه دفاع وشوه. کله چې د سیاسیونو په اړه خبرې کوو، هغه سیاسي ګوندونه مې هدف نه دي، چې ځانګړې ټاکنیزې حوزې لري.

آیا هغوی پخپله دې کار ته چمتو دي چې ټاکنې انتخاب کړي؟ اساسي موضوع دا ده، چې د افغانستان حکومت، د افغانستان د خلکو منتخب استازی دی. د افغانستان حکومت له هوکړې پرته هېڅ ډول حرکت نشي ترسره کېدای. آیا د سیاسیونو یوه ډله کولای شي اد خبرو د لوری] سیاسي بندیان آزاد کړي؟ یقیناً چې دغه صلاحیت یوازې له حکومت سره دی.

زموږ د سولې پلان لاندې برخې لري:

لومړی، د سولې د ائتلاف جوړېدل، چې د مهم والي یو حس ورکوي. دا کار [illegible] کولی [illegible] او د نړیوالو لوبغاړو [illegible] منعکس کړي.

دویم، د «خبرو» او «مذاکرې» ترمنځ باید توپیر وشي. هغه څه چې په دوحه کې په وروستي دور کې وشول، خبرې وې نه مذاکره. دغه لازمه بولم چې له جرمني او د پاکستان له اعتبار [illegible] مننه وکړم چې [illegible] د دغو خبرو [illegible] کړې. خبرې موږ ته د [illegible] امکان برابروي چې یو بل وپېژنو. باید ووایم چې د قومي او روسي [illegible] ساعته [illegible] خبرې [illegible] چې [illegible] طالبانو [illegible].

او اوس یې اړتیا [illegible] د سختو او له جنجالونو ډکو [illegible] تیاري ونیسو.

درېیم، مذاکره خبرې تولشموله موضوع ده. خو مذاکره د دوو اصلي ځواکونو ترمنځ متمرکز بهیر دی. موږ په دوو مرحلو کې یوې هوکړې ته لاسرسی لرو. په لومړۍ مرحله کې یوې ابتدایي هوکړې ته اړتیا ده. چوکاټ ته لاسرسی شاملېږي چې دوه لوري یې هوکړه ولري او هغه کېږي سینه [illegible] وړاندې ورته [illegible]. په دویمه مرحله کې یوې هر اړخیزې هوکړې ته رسېدل دي. په پای کې، د هوکړه‌لیک د تطبیق موضوع ده. ما د سولې له سلو زیاتې هوکړې لوستې دي. بحث پر دې مسئلې مې یو عمر کار کړی دی. په همدې دلیل باید پیسه او حساب شوی عمل وکړو. دوامداره سولې ته د رسېدو لپاره اړتیا ده، خوګډو مسایلو ته پام وشي. په همدې دلیل د سولې بهیر څو برخه مختلف شریکان، مختلف ځلونه او مختلف ائتلافونه لري. په دې برخه کې اصلي موضوع د ښاروند محور اسولي هوکړه‌لیکدا تائیدي میکانیزم دی.

خبریاله: له هغه ځایه چې د سولې او جګړې په اړه د سیمې د هېوادونو پالیسي حیاتي ده، آیا هغوی د سیمې پیر انصال لپاره ستاسو د وړاندیز ملاتړ کوي؟

جمهوررییس غني: یقیناً د سیمې پیر انصال لپاره موږ واقعا د عمل په مرحله کې یو. خلورلس کاله وړاندې افغانستان په وچه کې د یوه ایسار هېواد په توګه معرفي کېده، په داسې حال کې چې اوس د آسیا پر څلور لارې د بدلېدو په حال کې دی. هغه څه چې موږ د منځنۍ اسیا هېوادونو او له هغه ځایه د قفقاز حوزې له هېوادونو سره کړي، حیرانوونکي دي. ولې شو چې باور وړ فضا رامنځته شوې ده.

د ۲۰۰۰ کلونو لپاره زموږ جغرافیایي [illegible] لپاره د سیمې [illegible] هېوادونو ته یې [illegible] د افغانستان [illegible] او [illegible] دي.

لکه بل [illegible] [illegible] په ۱۸۴۰ تر ۱۸۲۹ [illegible] او آسیا پر [illegible] په برخو کې [illegible] [illegible] لپاره د [illegible] [illegible] سیمه [illegible] [illegible] زموږ [illegible] خو [illegible] [illegible] د طالبانو په [illegible] [illegible] په افغانستان [illegible] [illegible] د تحقق لپاره [illegible]

خبریاله: تاسې څو ځلې د پاکستان [illegible] په دې [illegible] کې د پاکستان [illegible] او فکر کوم [illegible] هېواد [illegible] [illegible] د پاکستان د دې [illegible] [illegible] [illegible] کې څه رول لري؟

جمهوررییس غني: لومړی، له لومړي وزیر عمران خان سره مې خبرې [illegible] په ځانګړي ډول کله چې هغه لوی [illegible] د استخباراتي اداري (آی اس آی) رییس، د سوداګرو ټولنه او د کابینې غړو [illegible] په بحث کې شامل کړل. ما له هغوی [illegible] ډول سیمې پوښتنې وکړې او هغه [illegible] ارائه مې کړل.

لومړی، آیا په افغانستان کې د طالبانو په رهبرۍ د یوه حکومت موجودیت د پاکستان په ګټه دی؟ د دې پوښتنې ځواب «نه» دی.

دویم، آیا په کابل کې په لاسپوڅي حکومت د پاکستان ملي ګټې تأمین کړي؟ هغوی وویل، امکان نه لري او داسې به نه وي.

درېیم، آیا اتصال او دغه راز په افغانستان کې ثبات د دوی (پاکستان) په ګټه دی؟ ځواب «هو» دی.

فکر کوم هغو مفاهیمو ته په پام سره لرو یې، د دواړو هېوادونو ترمنځ د لیدلوري تغییر رامنځته شوی، چې په دې برخه کې له لومړي وزیر عمران خان، جنرال باجوه او همکارانو یې مننه کوم. اوس مو خپله پاملرنه پر جزئیاتو متمرکزه کړې، چې باید په سم ډول درک شي، خو په عین حال کې باید پر دې پوه شو چې په لوړه کچه د لیدلوري تغییر به په منطقي کچو کې د سمدستي تغییر په معنی نه وي. په پاکستان کې چې

۷ مخ

خیبرپښتونخوا له مرکزي حکومته د خپلې برېښنا پور غواړي

د خیبرپښتونخوا حکومت د اسلام آباد له مرکزي حکومته د برېښنا یا بجلۍ په بدل کې ۱۲۸ میلیارده روپۍ غوښتې چې ژر تر ژره یې دې ورکړي. د نوښارې د صوبايي حکومت سلاکار حمایت الله په دې اړه ویلي، دا ۱۲۸ میلیارده روپۍ کالو راهیسې پرې پاتې دي او دوی ګیلې چې په اسلام اباد کې د دې مسئلې د هوارولو لپاره نورې انتظامي شخړې جوړول کېږي. هغه ویلي دا د ۲۲ کالو مسئله ده او دوی مرکزي حکومت ته ویلي چې دا مسئله دې نوره هواره کړي.

دې او دا تر بجلۍ او نورو بجلۍ پیدا کوونکو پروژو پیسې دي. هغه وویل د ۲۰۱۸ کال د اپریل په میاشت کې یوه کمېټه جوړه شوې نه د دې لپاره او اوس خبرې اخري شوې او دوی تر هم نه په شا کېږي. د خیبرپښتونخوا د خزانې وزیر تیمور سلیم جګړا په وروستیو کې ویلي مرکزي حکومت دې د جوړې کړای شوې فارمولې له مخې د برېښنا یا بجلۍ د خالص رقم صوبې ته د ورکولو او د لوظنامې له عملي کولو، نه ډېرېږي. هغه ویلي دا روپۍ له تېرو ۳۰ کالو راهیسې زمانې بوه روپۍ اوس هم په یوه روپۍ ملاوېږي او په دې کې ډېر تاوان دی. روان کال هم د برېښنا یا بجلۍ د ګټې لپاره مرکزي حکومت له دغې صوبې ۳۲ اعشاریه اووه میلیارده روپۍ اېسارې کړې وې او د خزانې وزیر ویلي له دې امله د صوبې په پرمختیایي چارو کې کمی راغلی. صوبايي حکومت له مرکزي حکومته دا هم غوښتي چې د برېښنا د انتظامي مرکزي دفتر یا واپډا هڅوس دې د لاهور په ځای اسلام اباد ته منتقل کړل شي.

روغتیا او ژوند

د تندي او مخ ګونځې مو د ټول عمر لپاره لرې کړئ

د تندي او مخ ګونځې معموماً په زړښت کې پیدا کېږي خو ځینې وختونه کېدای شي دا ګونځې له زړښت مخکې هم پیدا شي. په ورځني ژوند کې ستړیا او تشنجي فشار ستاسو د مخ ګونځو ته پراختیا ورکوي. په اوس وخت کې دا ستونزه تر ډېره عامه شوې ده او خلک غواړي له یادې ستونزې څخه لرې شي. ډېر امیدمن شئ، د لاندې یو څو لاملونو او د حل پر لارو پوهېدلې یو لاملونه.

۱ – د لمر وړانګې: د لمر وړانګې له بوازې ستاسو د مخ یا تندي په ګونځو کې مهم رول لري، بلکې کېدای شي ستاسو د

سګرټو څکول دي. خلک په سګرټو کې موجود نیکوټین د طبعي ژوند اصلي عامل ګڼل کېږي. نو اړینه ده چې دغه ناوړه عادت ژر تر ژره پرېښودل شي.

۳ – د خوب نشتوالی: که چېرې تاسو په کافي اندازه خوب ونه کړئ، نو ستاسو بدن نشي کولای چې ستاسو د بدن سرې حجرې را ژوندۍ کړي. نو خلک تاسو باید د شپې څخه تر له ۸ ساعتو پورې په شپه او ورځ کې خوب وکړئ نو پښتي ټول سره به د ګونځو د پراختیا مخنیوی وکړي.

۴ – د غلو په اوبو زیات مخ پرمینځل: د هغه غلو د اوبو څخه باید په زیاته اندازه د

ګوځي. خلاصون، تازه اوبو ته لاسرسی ولرو نو د مخ پرمینځلو لپاره باید له ډېرو اوبو څخه ګټه واخلو او همداراز د ټول بدن د ټول صابونونو استعمال هم ستاسو د مخ طبعي غوړ له منځه وړي نو باید په مخ پرمینځلو کې مو له ډېر احتیاط څخه کار واخلي او په ډېرو لږ خاصیت لرونکو صابونونو مخ ونه مینځئ او تر مینځلو وروسته باید پاک دستمال څخه پاک، پښتې خپل مخ وچ کړئ.

حل لارې

۱ – د سټاټي طرز مو سم کړئ. کتاب ډېر له نږدې مه لولئ که چېرې په لیدلو

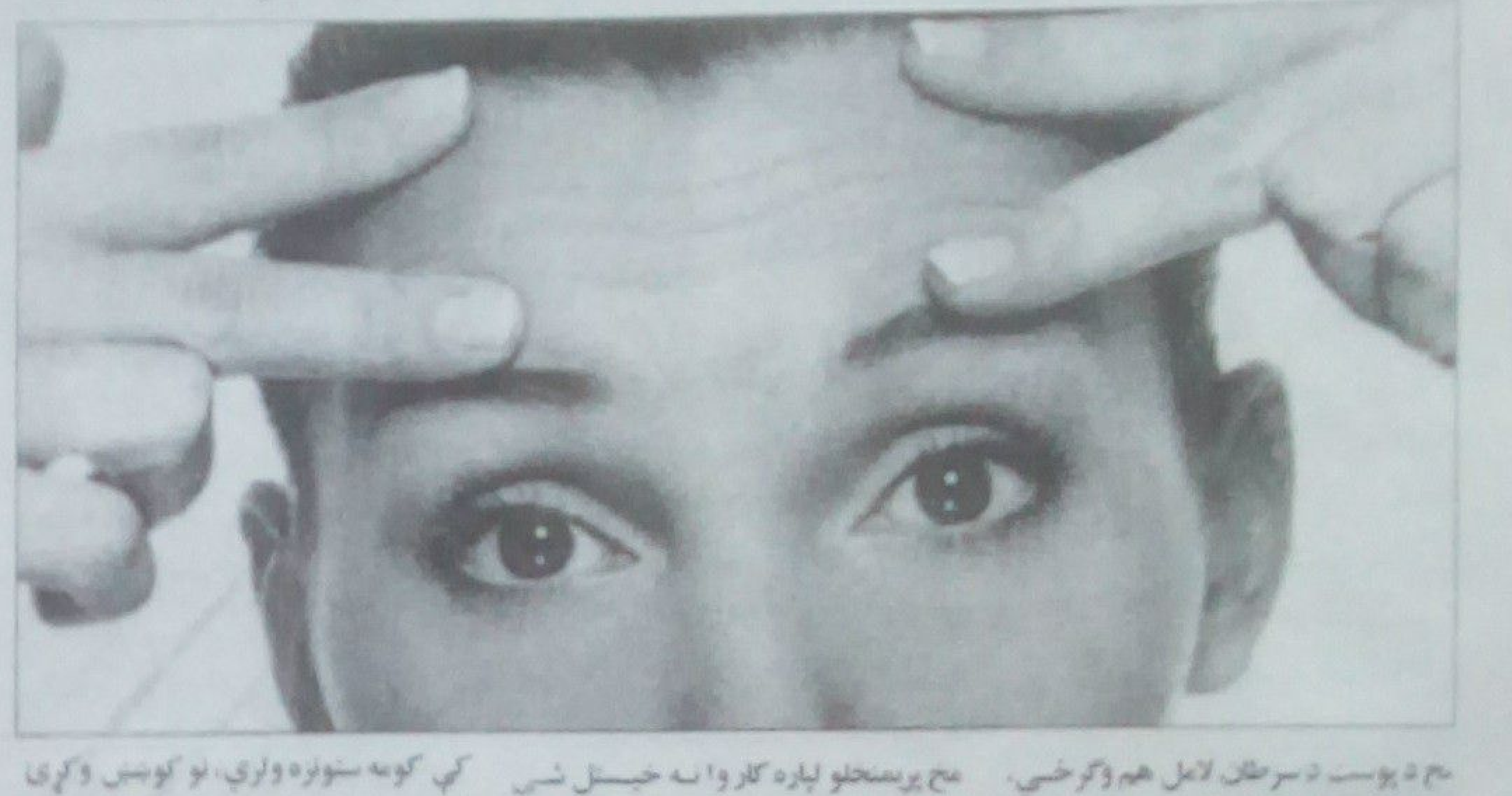

مخ د پوست د سرطان لامل هم وګرځي. نو د لمر په وړاندې تر ګرځېدلو مخکې باید د لمر ضد کریم وکاروئ، پدې ډول به ونوانئ پوست ته مو د رسېدونکي زیان او د ګونځو د زیاتېدو کچه را کمه کړئ.

۲ – د سګرټو څکول: د تندي او د مخ د ګونځو د پراختیا تر ټولو لوی عامل د

مخ پرمینځلو لپاره کاروا له حیسل شي چې د اوبو ذخیره ور څخه لېرې وي. خلک چې غلو اوبه د زیات وخت لپاره تر غلو ګې وي او کېدای شي په زهرجن موادو ککړې وي، مګر په اوسني وخت کې دا چاره نه شوني ده چې د غلونو له اوبو څخه دې کاروانلو ځکه چېرې د

کې کومه ستونزه ولرئ، نو کوښښ وکړئ چې د سترګو پر نمبر برابرې عینکې وکاروئ. خلک کتاب ته ډېر نږدې کتل ستاسو د تندي او د مخ د ګونځو په پراختیا کې مهم رول لري.

۲ – د لمر ضد عینکې وکاروئ: د لمر ضد عینکې استعمال ستاسو د مخ د ګونځو

راختیا مخنیوی کوي.

۳ – منظم تمرین وکړئ: ۱۰ ورځ کې ۲۰ دقیقې قدم وهلو ورزش ستاسو سره به ټولو کې مخ او د ګونځو مخنیوی وکړي. ځکه په سر ټول بدن منظم دی. له سپورټ وروسته استراحت هم وکړئ.

۴ – منظم غذایي رژیم: د صحي او متوازن غذایي رژیم ستاسو د بدن روغتیا ساتلو والې برخه ستاسو د پوستکي په سالم والي کې هم مهم رول لري. کوښښ وکړئ په زیاته اندازه میوه، سبزي او کب غوښه وخورئ.

۵ – مستي: مستي د ګونځو د ورکولو لپاره یو له مهمو موادو ګڼل کېږي. نګلاره یوه کاچوغه مستي را واخلئ او یو څه اندازه میده کوزګین ورسره ګډ کړئ او وروسته یې د مخ په ګونځو شو ځایونو ووهئ.

۶ – د زیتون تیل: د زیتون تیل پوله د ګونځو لرې کولو لپاره ګټور بلل کېږي. ګونځې شوي ځایونه د زیتون په تیلو غوړول، ساجول، د ګونځو په کمښت کې مهم رول لري.

۷ – منه: یوه دانه منه را واخلئ په اوبو کې وایشوئ او تر څه وروسته یې میده کړئ، بیا یوه کاچوغه عسل او یوه کاچوغه وچې شیدې ورسره ګډې کړئ او وروسته په مخلوط شوي محصول په ګونځو سوو ځایونو ووهئ په وړخي ژوند کې. په څېرو ساده بدلونونو سره کولای شي له ژوند کې مو ستر بدلون راولئ. خوان به ښکاره شي او پر خپل ځان به مو باور زیات شي.

صالح محمد خوږ

له سپورټ پرته مو وزن کم کړئ

د وزن زیاتوالي په اوسني وخت کې یوه ستره ستونزه ګرځېدلې. د خټي په ساحه کې غوړ زیاتېدل یو غیر صحي امر دی چې ورسره ټول بدن ستونزمن کېږي. د وزن زیاتوالی د زړه او شکر ناروغۍ خطر زیاتوي. پوهان وایي چې

مصنوعي غوښه پوهان سپارښتنه کوي چې مصنوعي یا پروسس شوي غوښه په انسان کې د نورو ناروغیو رامنځته کولو سربېره غوړ هم په پراخه کچه زیاتوي چې ورسره انسان چاغېږي. د غوښې په بدل کې اومیګا ۳ خواړه چې غوړ نه

خلک چې دا په غیر صحي اندازه غوړ لري چې د بدن لپاره ګټور نه دي. او په دې کې د مالګې اندازه هم زیاته وي. ددې په بدل کې تازه میوه او یا هم مالګه نه لرونکي وچه میوه خوړه شي.

لري د وزن په کمولو کې مرسته کوي. په دې کې سرخې غوښه هم شامله ده چې د وزن زیاتوالي سربېره د سرطان لامل هم کېږي.

د الوګانو څیښی پوهان د الوګانو مصنوعي څیښی او دې ته ورته خوږو خواړو د ډډې کولو سپارښتنه کوي.

د خټې او ملا په ساحه کې د غوړ له منځه وړل د انسان په روغتیا زور مثبت اغېز کوي، دوی وایي چې زیاتره خلک په دې کار لې بوازې پر ورزش انحصار کوي خو ددې لپاره د خوړاک سمون هم ډېر اړین دی.

له دغو خوړو څخه ډډه وکړئ:

ګازي څښاک ګازي څښاک په معده کې سوزش رامنځته کوي، یو شمېر خړلو د ګازي څښاک استعمال او په ملا کې د غوړ د زیاتوالي ترینګه پیا ربط موندلی دی. ددې په بدل کې د لیمو اوبه، بادرنګ یا نعناع غوره خواړه دي.

الکول د انګلستان د ملي روغتیا اداره وایي چې په اوونۍ کې ایلا لیتر الکول څښل په کال کې ۲۲۲۰۰ کالوریز زیاتوي، دغه شمېره په انسان کې په لوړه کچه غوړ زیاتوي.

کیک، بسکټ او نور خوږ خواړه خوراکونه دغه ټول خواړه له مالګې، غوړ او خوږو ډک وي.

له همدې کبله پوهان د داسې خوږو خوړو څخه په سختۍ سره د ډډې کولو سپارښتنه کوي.

د زیاتو خولو راتلو لاملونه او د حل لارې!

هغه مهال هم پېښېږي چې موسم ګرم نه وي خو د ویني فشار کچې ته کمېدلو سره

لامل دي. بوازې دا په بلکې زیاته خوله راتلل یو طبیعي کار دی چې د بدن په پنځ سانتو

د انسان له بدن څخه خوله راتلل یو

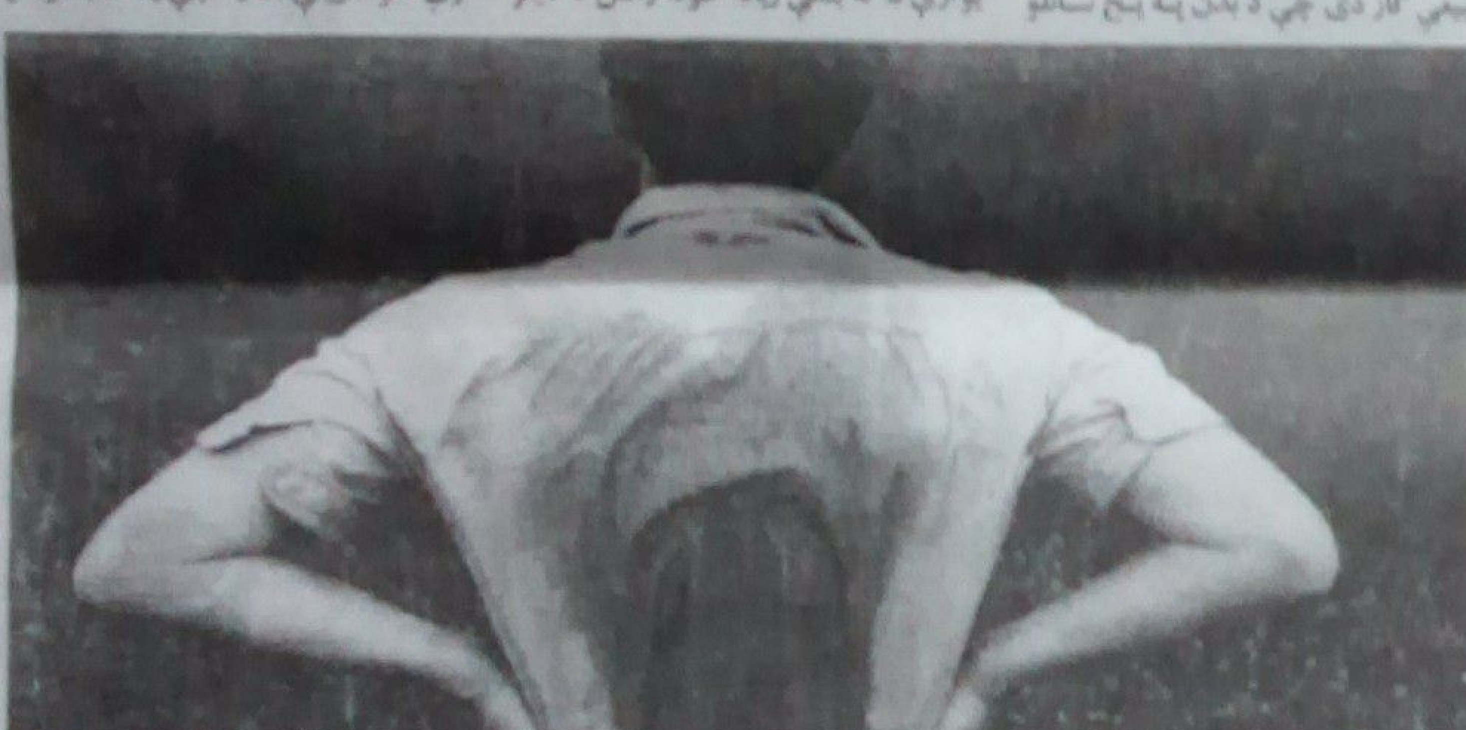

ډېره زیاته لوړه، ذهني ستونځانیا، سر ناوېدل او د سترګو لید په خړ ستونزو تیلي خړګندېږي.

د درمل منفي اغېز د زیاتي خولې وتل د بلا بلو درملو خوړلو پایله هم کېږي. که څه هم دا کومه ستونزه نه ده خو ځینې د انتی بیوټکس، د ویني فشار یا نور درمل په استعمال سره خوله راتلل منفي خو عام اغېز ګڼل کېږي.

که چېرې مو له پوړنه ستونزو څخه کومه نه درلوده او له بدن څخه مو بیا هم زیاته خوله خارجېږي نو په لاندې خوړو سره ډېر مخه نیولای شئ: د مني سرکه، د لیمو شربت، مالګه او لیمو، تور چای، د خوږو سوډا، همدا ډول ددې ستونزې له منځه وړلو لپاره مالګه او لیمو ګډ کړئ په لاسونو او پښو یې ومومنځئ له وچېدو وروسته یې پرمینځئ.

ناروغیو لامل هم کېدای شي چې په لاندې ډول دي:

دزړه حمله که چېرې مو له بدن څخه زیاته خولې وځي او یا هم د زړه کومې بلې ناروغۍ نښه ګڼل کېږي. که چېرې د ځان سره اړه د زړه کومې ناروغۍ یا حملې شک لرئ نو د زیاتي خولې راتلو په حال کې عرو ډاکټر ته رجوع وکړئ، خو که چېرې د خولې راتلو سره د سینې تکلیف هم وي نو دا د زړه د جدي ناروغۍ نښه وي.

ذهني فشار زیات وخت د ذهني فشار له امله پیدا کېږي. خولې نتیجه کې له بدن څخه خوله وځي. فشار یا ذهني ستړیا بوازې په بدن منفي اغېز نه کوي بلکې د خولې وتلو پرمهال هم انسان ته له زیان رسولو څرګند وي.

د وینې کم فشار خیني مهال د وینې کم فشار هم د زیاتې خولې وتلو سبب وي، په

کې مرسته کوي. خو ځینو خلکو څخه د نورو په پرتله زیاتې خولې راځي چې په عام ډول یو بد عادت ګڼل کېږي.

د خولې تورېدنه اندازه سړي ته تشویش هم نه وي نه ګومې هیڅ که چېرې انسان ته اندازې زیات اندازه له حد پرته خولې ورته دوامدار ډول خوله کېږي، دا یوه ستونزه ګڼل کېږي، انسان له شرمندګۍ سربېره د بدبوي ویره هم لري.

پوهانو د زیاتي خولې راتلو په اړه بیلا بیل لاملونه په ګوته کړي دي: لومړی دا چې د بدن په پرتله ناروغو څخه زیاته خوله راځي، دویم: هغه کسان چې فزیکي ورزش نه کوي هم زیاته خوله لري. څو، سوم دا چې هغه کسان چې زیات ورزش کوي کمې خولې راځي، دریم د وزن زیاتوالی هم د زیاتې خولې راتلو او ډېرې

داسې اپلیکېشن چې د ((ټوخې)) د آواز په اورېدلو د ناروغۍ تشخیص کوي

په عام ډول د ناروغۍ تشخیصولو لپاره ډاکټران د خپلو تجربو پر اساس او یا هم د بېلا بېلو ټېسټونو په کولو

سره ناروغۍ تشخیصوي. خو لکه څرنګه چې عصري طب د ټکنالوژۍ په برخه کې ستر پرمختګ کړی همدا ډول طبي ساینس پوهانو د ټکنالوژۍ په مرسته یو داسې اپلیکېشن یا کاربال جمنو کړی چې د ټوخې آواز په اورېدلو سره د ناروغۍ تشخیص کولای شي. د استرالیا د کوینزلنډ پوهنتون کې پوهان په دې توانېدلي چې د «۱۴۳۷» د کوچنیانو چې عمرونه یې ۱۲ کاله وو د ټوخې

اوازونو په واسطه د څېرک مبایل یو داسې اپلیکېشن جمنو کړي چې د ټوخې اواز په اورېدلو د ناروغۍ اصلي لامل په ډاګه کړي. زیاتره کوچنیان د ټوخې پر ناروغۍ ډېر اخته کېږي چې بېلا بېل لاملونه هم لري، ددې اپلیکېشن په واسطه کولای شي د ماشوم د ټوخې اواز په اورېدلو سره د ناروغۍ نوعیت او یا هم په ماشوم کې د کومې ناروغۍ د اخته کېدو امکان زیات دي وبایي. که څه هم ماشوم باید د ټوخې پرمهال ډاکټر ته وښودل شي خو که چېرې دغې ته لاسرسی ستونزمن وي نو دغه اپلیکېشن د ټوخې اواز له سختوالي شي چې د ناروغۍ اندازه معلومولی شي چې ایا ناروغ په کومه ناروغۍ اخته دی. ددغه اپلیکېشن د لومړي ازمویني لپاره «۸۵۲» بېلا بېل د ماشومانو ټوخې اوازونه وازمویل شول، چې

اپلیکېشن په کامیابۍ سره د هر ټوخې اواز په اورېدلو د ناروغۍ اصلي لامل او نوعیت له ۸۱ څخه تر ۹۷ سلنه پورې سم معلوم کړی دی. تر دې دمه ددې اپلیکېشن په واسطه د سینه بغل، ساغري، ساه تنګي، او نورو تنفسي ناروغیو په اړه ساینس پوهانو هم دې اپلیکېشن جمنو کړی او چې په واسطه به یې د تنفس ناروغیو تشخیص کېدل شوني وو.

دی او په عام ډول د خلکو پرمخ له دې وړاندې شوي، خو ویل کېږي چې ډېر ژر به وړاندې شي او خلک به د ناروغۍ پرمهال له سخت تشویش څخه وژغورل شي. بادولي وړ ده چې له دې وړاندې جاپاني ساینس پوهانو هم یو تجربه شوي دی، خو د لا غوره والي لپاره پرې کار روان دی. دغه اپلیکېشن تر دې دمه له بېلا بېلو ازموینو لاندې

خلور عادتونه د سرطان د رامنځته کېدو لامل کېږي

وي د سرطان له کبله د زړمړینې کولی ۲۲ سلنه زیاتوي، پوهان وایي چې په مصنوعي غوښه کې داسې زیاتي مواد شامل کېږي چې له کبله یې بیلا بیل خلور ډوله سرطان چې د هاضمي سیستم له منځه وړي زیاتوي کېږي.

د شپې ویښ پاتې کېدل کم خوب او د شپې تر ناوخته ویښ پاتې کېدل په بدن کې د میلاتونین هورمون خولنځوب کموي. میلاتونین د انسان په بدن کې دنني رینتم سموولیت په غاړه لري، که چې ددې هرمون کچه کمه شي د بدن او د بدن کې بې نظمي رامنځته کېږي او په شمېرو ډیرالمې لومړنیو رابېکاره کوي. د پوهانو د بدن په ځینو مجرو سیستم او بیا ځینې هرمون کنټرولوي په انسان کې د سینې او پوهانو د سرطان خطر زیاتوي.

سهارنی کافي د کافي د ازمېښت پرمهال خیره په امریکا کې د سرطان ګڼلو په لسه ۲۱ تر دې ځای

له څلورو د سږو سرطان ۳۱ سلنه زیاتوي، دغه د ناروغۍ ورسره ونه ګرځي.

په امریکا کې د سرطان په شمېر پوهانو ځینې عادتونو ته نښه کړي چې د سرطان رامنځته کېدو لامل کېږي. هغه خلور عادتونه چې پوهانو ورته ګوته نیولې په لاندې ډول دي:

ډېر ګرم خوراک یا څښاک په ګرم ډول ګرم څښاک او خوراک د بدن د سړي او مخې ګې د سرطان د رامنځته کېدو لامل کېږي.

خوراک بېلا بېل خواړه په کافي اندازه لاړ او استعمال د چې دا ډېر ګرم خوړاک او څښاک مې مخ څخه کېږي. دوی د لومړي ورځ په سرطان په وخته د خولې او مرۍ سرطان زیاتوي.

چې د خپلو پرمهال یې په بدن کې راټولېږي. له همدې کبله په دې کولو غذا کې د حو ورځ سرطان څخه زیاته هم په وخت کې ګوښته ډول، چې په زیاتو سیګرټ څکولو د سرطان لپاره ۶۰ سلنه خطر زیاتوي.

ملونه کټلو له لارې وروسته کړي. هره ورځ یو ټوټه غوښه خوړل هره ورځ سرخي غوښه خوړل له ټولو غوښه ولو چې پراسس شوي

د بوتلونو تودې اوبه روغتیا ته زیان اړوي

که په موټر کې له ځان سره د اوبو بوتل لرئ، مه یې څښئ! ځکه چې روغتیا

جدي زیان اړولی شي. په دغه حالت کې د اوبو د حرارت درجه تر ۷۰ سانتي ګراده

ګرمي له امله د اوبو سره ګډېږي او اوبه زهري کوي چې ورسته انسان ته د

څښلو پر مهال زیان اړوي که چېرې له موټره بهر د حرارت درجه له ۴۰ تر ۵۰ پورې وي، نو د موټر په داخل کې به د حرارت درجه له ۶۰ تر ۷۵ پورې وي د دې لپاره چې بوتلونه خراب نه شي، هغو د جوړولو لپاره یو ډول مواد چې (Polyethylene terephthalate) نومېږي، استعمالېږي او دغه مواد یې تر او اې. دګرمۍ له کبله له اوبو سره ګډېږي، کله چې له اوبو کې حل او بیا وڅښل شي، د انسان صحت ته زیان اړوي.

توریږي او د پلاستیکي بوتلونو پلاستیکي مواد چې په ترکیب کې کیمیاوي مواد لري، د

نه زیان لري. په دغو بوتلونو کې اوبه د ګرمۍ له کبله ګرمېږي او د انسان روغتیا ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب ، تاریخ او فولکلور

د خوشحال په طب نامه کې نوي طبي حقايق

پوهنیار سیداصغر هاشمي

خوشحال خټک يو ماهر طبيب اوحکيم و، د طب او حکمت په ميدان کې يې د عقل او پوهې نه ډکې خبرې کړې طب دخوشحال کسب نه و او نه د طب عمومي استعمال ته يې دومره وخت درلود ،خوطب په هغه زمانه کې د علم او ادب يوه حصه وه او د ضرورت مطابق دغه علم ضروري و

د روغتيا په برخه کې اصلاً د ده تجربه د الوتونکو په برخه کې وه، خوپه انساني طب کې يې هم تجربې درلودې

طب نامه دخوشحال خټک منظوم اثر دی،لکه څنګه چې له نامه يې څرګنده ده په دې کتاب کې يې دځينو مرضونو د علاج لپاره درمل په کې ښودلي دي

خوشحال خان خټک په منظم او سيستماتيک ډول زده کړې نه وې کړې ، خو د دوو استادانو شاه اوس ملتاني او سيالکوټي صاحب نومونه په ځينو ادبي خبرو کې ياد شوي بابا د خپل وخت د فارسي، عربي او داسې نورو ژبو مطالعه درلوده، نو له همدې امله د ده پر ويناوو کې د معنا له مخې د فارسي ژبې شاعرانو مولانا جلال الدين بلخي، سعدي، سنايي او داسې نورو د ويناوو څرکونه ليدل کېږي

همدارنګه د عربي ژبې ځينې منظومې ژباړې په دې دلالت کوي، چې د عربي ژبې د ويلو او پوهيدلوپوره صلاحيت يې درلوده په دستارنامه کې يې ځای ځای د خپلو خبرو د تائيد لپاره د فارسي ژبې شعرونه، عربي معقولې، قرآني ايانونه او احاديث راوړي دي

په ځينو آثارو کې خان بابا د فيلسوف په نامه ياد شوی ، چې د ده له مطالعاتو نه وروسته زياد نه رسولې شو، چې خان رښتيا هم فيلسوف و له اسلام نه مخکې په مصر او يونان کې هغه چاته دا لقب ورکول کيده ، چې د نړۍ د اکثرو علومو او فنونو نه به يې مطالعه درلوده په هغه وخت کې ټول علوم د کل په ډول د يوې ونې د ډډ حيثيت درلود ، خو د وخت په تيريدو علوم تقسيم بندي شول او ورځ تر بلې علوم د پرمختګ په حال کې دي

خوشحال بابا هم د خپل وخت د اکثرو علومو مطالعه درلوده چې د ده په منظومو آثارو کې په طب نامې خپلې خبرې پيل کوم

طب نامه د بابا منظوم طبي اثر دی خوشحال د نورو زده کړو تر څنګ په منظم ډول طب هم نه دی لوستی ، خو د وخت د طبي آثارو مطالعه يې درلوده

د ده په طب نامه کې د ځينو طبي آثارو يادونه شوې او دا ثبات ته رسوي چې بابا حتماً دغه آثار ليدلي او ويلي

په کلياتو کې يې راغلي دي

د نزول علت بلا دی
د چا مه نه لا دوا دی
ما يو نقل اورېدلی
په شفاعليل کې کښلی
هغه نقل درته کښمه
زه په خپله نه وايمه

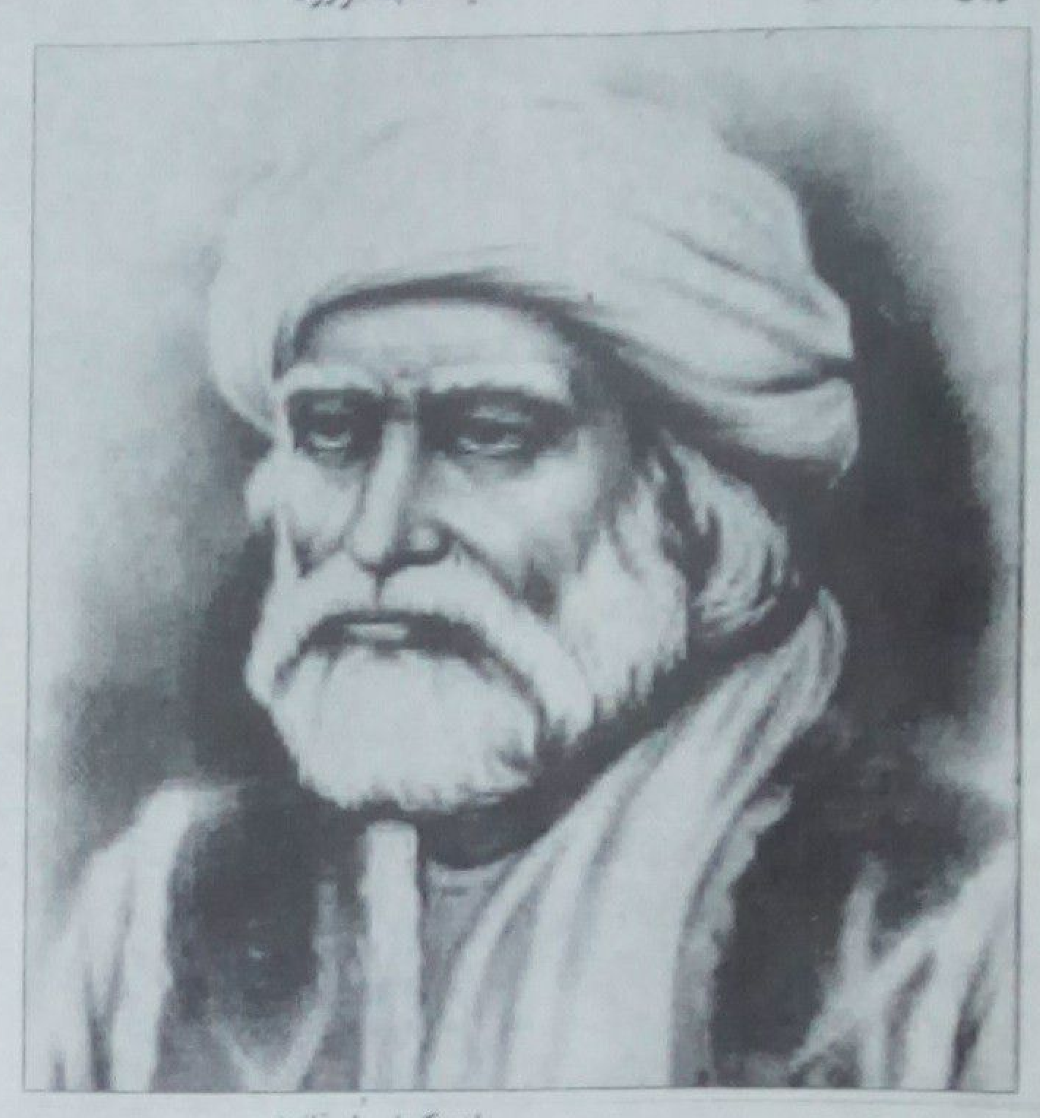

د طب نامې منظومې په وينا کې د (شفاعليل) ذکر راغلی دی، دا اثر د خپل وخت مشهورطبي اثر او له پورته ذکر شوي شعر نه ثابتولای شو ، چې خان پورته اثر لوستی دی همدارنګه وايي

خو پرهيز دې پرې ډېر سخت وي
رز به روغ شي که دې بخت وي
په لوی طب کې مې ليدلي
يا په خود مې ازموېلي

په پورته شعر کې د (لوی طب) نه هدف طبي اثر دی امکان لري ، چې دا دې د بل اثر نوم وي او دا هم کېدای شي، چې دا دې د کوم اثر نوم وي

په نړۍ کې له خوشحال مخکې ډېر لوی لوی طبي ډاکتران تېر شوي ، چې له دوی ابو علي حسين ابن عبدالله ابن سينا دی دی د طب او فلسفې لوی عالم تېر شوی او د طب په برخه کې يې د (القانون) اثر يو ادبي شهکار بللی شو دا کتاب د لوېديځ په پوهنتونو کې تر ۱۷ پېړۍ پورې او هم د هند په نيمه وچه کې تر ۲۰ پېړۍ د طبي زده کړو د رسمي پروګرامو جز و

خوشحال د طب نامې په نسخه کې د رفرنس په ډول د القانون کتاب يادونه کوي او هدف يې دا دی چې دغه وينا مې له القانون نه اخيستې ده او وايي

که سرې په صورت زوړ شي
هم خشکي لري هم سوړ شي
ادويه يې دا ضداد کړه
فهم عقل هلته زياد کړه
کليه ده به موزونه
ماده کېدلې له قانونه

په طب نامه کې ځينې داسې روغتيايي ويناوې هم شته چې د معنا له مخې د ابن سينا له طبي نظرياتو او افکارو سره يې پرتله کولای شو

د ابن سينا په طبي تحقيقاتي ويناوو کې کله کله د سر له ناروغيو پيل کوي او په پښو يې پای ته رسوي ، چې د خوشحال پر ويناوو کې هم داسې خبرې شته امکان لري چې خان به د ابن سينا د کتابونو مطالعه هم درلوده (وردګ، ۱۸۳_۱۸۵ مخونه)

د طب په ډولونو کې خوشحال د يوناني طب ډېره مطالعه درلوده، خو که څيړې يې خبرې د ننيو عصري طبي خبرو سره پرتله کړو، خبرې هم يې ثابتولای شو

خوشحال د ديني علومو مطالعه هم درلوده او د ده اکثره ليکنې په دې دلالت کوي، که فضل نامه يې مطالعه کړو،نو زما دغه خبره به ثبوت ته ورسيږي

غواړم په قرآن او احاديثو کې طبي لارښوونې له عصري طب او د خوشحال بابا له طب نامې سره پرتله کړم او دا ثبوت ته ورسوم چې د خان طب نامه له نوې عصري ويناوو سره په ځينو برخو کې مقايسه کولای شو او همدارنګه يې ويناوې د قرآني آيتونو او احاديثو سره هم پرتله کولای شو

د کب ګټې په غذاکې د ماهي د غوښې يادونه د الله تعالی په سپېڅلي کتاب کې قرآن کريم کې شوې ده

زباړه «ستاسې لپاره د سيندبښکار او د هغه طعام حلال وګرځول شو، تاسې او مسافران له هغو نه ګټه واخلئ»

همدارنګه د قرآن کريم بل ايات دی

زباړه «الله تعالی هغه آيت دی، چې سيندېي ستاسې لپاره مسخر کړ، چې د کبانو له تازه غوښې نه ګټه واخلئ»

خوشحال باباد هغې (ځيګر، مطالعه درلوده او د ده په اثرونو کې تصوفي، عرفاني، ديني او ملي خبرې ډېرې ليدل کېږي، نو له همدې امله د ده ځينې ويناوې له قران کريم سره هم اړيکې لري په طب نامه کې د ځينو شيانو يادونه شوې او د ماهي د خوړلو په هکله هم داسې خبرې لري، چې په قرآن کريم کې هم راغلي او نوي سايسنې او طبي تحقيقات په کې هم ذکر شوي

د سر درد لپاره يې لارښوونه کړې ده ماهي واخلئ له هرڅه يې پاک کړئ، کوم هډوکي يا لښکې چې لري، ځينې لرې کړئ او د کنځلو په تېلو کې يې به يوخ کړئ، کله چې ماهي پوخ شي وايي خلئ او په پولوښي کې يې کېږدئ چې غوړي يې ترې وڅاڅي کوم څه چې په غوړيو کې پاتې کېږي، د شيشې په واسطه يې لرې کړئ ، چې غوړي صاف شي او له هغه وروسته يې د مريض په غوږ يا پوزه کې وڅڅوئ نو د سر درد به يې له منځه ولاړ شي لکه چې وايي

که تازه ماهي څوک واخلي
که روغو وي له بهتر
اندرون يې درست کالې کا
الايش يې کړه بدر
دمروه په پاتو ټک شي
د ده کېده درست ځيګر
يا يې ګېډه سره کوک کا
چې محکم شي لږ روبر
دکونجد په تېل يې يوخ کړه
چې به يوخ شي سراسر
يا دې يوخ ماهي راواخلي
له روغنه ګرم تر
په طباخ کې دې يې پرېږدي
چې غوړي شي ترې بدر
يادې صاف هغه غوړي کا
په شيشه دې يې کا در
په صماخ کې يې يوڅاڅکي
يا په پوزه کې اندر
چې د درد ختن دا وکا
پرې ورکړې دردسر
که هغه ماهي څوک وخوري
سود يې ياد اړي بيشتر

ناسور يو ډول بد تکليف دی، چې د درملنه په هکله يې ستونزې موجودې وې ، خو د الله تعالی په فضل نوې طبي تحقيقاتو ډېرو سختو تکاليفو لپاره درملنه شونې کړې ده

زما اوښکي

زما اوښکې دمرحوم استاد پوهنوال غلام دستګيرزنګ دشعرونولومړنۍ ټولګه ده چې دهغه مرحوم له مړينې وروسته چاپ شوې ده دکابل پوهنتون دساينس پوهنځي پخوانی استاد اودرياضي ديپارټمنټ مشرخدای بخښلي ډيپلوم انجنيرغلام دستګيرزنګ خوږياڼي د۱۳۸۹ هـ ل کال دليندۍ په مياشت کې په حق ورسېد ارواد يې ښاده وي دنوموړي خدای بخښلي له مړينې وروسته ده دوه شعري ټولګې د عبدالرووف فتيل خوږياڼي په کوښښ اود ډاکتر لطف الله زنګ په کمپوزترتيب او چاپ ته چمتو کړای شوې چې دادی لومړنۍ ټولګه يې د «زمااوښکي» په نامه له چاپه راووته اوبله ټولګه به يې په راتلونکي کې چاپ شي ددې چاپ شوې ټولګې په پيل کې دميهن څېړندوی ټولنې په مرسته دپوښ په لومړي مخ کې په ښه سپين ليک «زمااوښکې» سرليک اوپه لاندې څنډه کې يې دشاعر نوم ليکل شوی دی دلومړنۍ پاڼې په مخ کې يې هم دشاعر نوم راغلی دی ددې مخ

په پای کې ليکل شوي، چې ۱۳۸۹ کال دهمدې پاڼې په دويم مخ کې دافغانستان نقشه اونقشې جوړښت دبسم الله الرحمن الرحيم په مبارکه کلمه کې نغښتل شوی دی ترنقشې لاندې دکتاب پېژندنه او ترې لاندې يې دکتاب نوم دشاعر نوم دچاپ ځای، دکتاب پلورنځی، دچاپ کال ۱۳۸۹ هـ کال اوبيا ډېزاين دبختيارصاحب اووريې دچاپ شمېر اوددغه مخ په پای کې دنوري پلې کرښې په مخ کې په سپين خط ليکل شوي،چې ددې کتاب ټول حقوق له څېړنيزې ټولنې سره خوندي دي ددويمې پاڼې په لومړي مخ کې ډالۍ داسې ليکل شوې ، چې «دروڼو دواکدارادهېلو ديداکوونکي په نامه په دې کتاب پيل کوم او هغه چاته يې وړاندې کوم چې دپاک زړه په پرده کې پاکې آرزوګانې روزي اود دردونو اومايوسو اميدونوپوره پوره قدر داني وکولای شي تردالې لاندې ليکل شوي زنګ خوږياڼي ددلوی مياشت ۱۳۸۹ کال ننګرهار جلال آباد ددې پاڼې په دويم مخ کې ښاغلي فتيل خوږياڼي دليکوال ترلنډې پېژندنې لاندې ليکلي دي ښاغلي زنګ دننګرهار ولايت دخوږياڼيو دمرکز کرېړ په زاړه ښار کې زېږېدلی هغه په قوم ابراهيم خېل خوږياڼی اودارواښاد محمدسرور خان زوی دی ارواښاد بېنوا په اوسني ليکوال کې دنوموړي دزېږېدنې نېټه ۱۳۰۷ هـ

کال ليکلې ، خوپه خپله مرحوم وېلي چې په تذکره کې يې راته دزېږېدنې کال ۱۳۰۰ ل ليکلې ، خو زه هغه مهال چې امير حبيب الله خان ووژل شو دکرړې دشيراحمدخان کلا نه ارواښاد ملاصاحب سره دقدوري ، مولی ، نظم ، پنج ګنج، ګلستان اوبوستان په زده کړه بوخت وم اوبيا مې دکرړې دروښانکوټ دلوی جومات له ملاامام ارواښاد استاد محمدعليخان څخه نوې ديني زده کړې وکړې

که دغه مهال ۱۹۱۹ ع ۱۲۹۸ ل ښاغلی زنګ اله ګلن وګڼو، نوپه ۱۲۹۰ هـ ل کې زېږېدلی دی په ۱۳۰۶ ل کال کې ښاغلی دکرړې دلومړنيو زده کړو ښوونځي له خلورم ټولګي څخه فارغ شوی او په ۱۳۱۸ ل کال کې دکابل دارالمعلمين ښوونځی شو په ۱۳۲۹ ل کال دجلال آباد دمتوسطې مدير شو، په ۱۳۳۰ ل کال کې يې دالفت، خادم، رښتين اونايب الحکمه عبدالله خان وردګ په ملاتړ دجلال آباد متوسطه، دننګرهار په ليسه ونوموله وروسته بيا دننګرهار، لغمان او کونړونو نوې ولايتي جوړښتونه رامنځته شول او دپوهنه رياده، غربي ترلرې پرتو سيمو ورسېد په ۱۳۳۱ ل کال کې دننګرهار ولايت دپوهنې مدير وټاکل شو په ننګرهار کې دننګرهار دشاعرانو ټولنې جوړول يې دغه مهال ستره لاسته راوړنه ده په ۱۳۳۸ ل کال کې دپکتيا دپوهنې مدير وټاکل شو، چې دلته دنجونو دښوونځيو موسس هم ګڼل کېږي

په ۱۳۳۹ ل کال کې دوخت دپوهنې وزير ښاغلي علي احمدخان ، نوموړی دلغمان دپوهنې سرپرست مدير وټاکه په ۱۳۴۰ ل کال کې دکابل دابن سينا ليسې مدير وټاکل شو چې دوزارت په ملاتړ په کې دفتيل خوږياڼي، محمدعثمان نژند په زيار پارسي کتابونه پښتو ته نه يوازې وژباړلو، بلکې وياړل شوي کتابونه يې دتدريس وړوګرځول په ۱۳۴۴ ل کال کې دپوهنې وزارت دملګرو ملتونو ښوونيزې او روزنيزې موسسې ته ورپېژندل شو، چې ورته دپوهنې ښوونځيو ته دکتابونو دليکلو او دښوونکو دروزنې دنده وسپارل شوه په همدې کال په جاپان کې درياضياتونړيوالې غونډې ته وبلل شو او د استاذ زنګ درياضياتو تعليمي نصاب دآسيايي هيوادونو لپاره ومنل شو په ۱۳۴۳ ل کال دبيروت امريکايي پوهنتون ته ولېږل شو او درياضياتو په څانګه کې يې لوړې زده کړې پيل کړې، هيوادته له راستنېدو سره سم دتاليف او ترجمې په رياست کې درياضياتو دديپارټمنټ علمي غړی مقرر شو په ۱۳۴۹ کال امريکاته ولېږل شو درياضياتو اوفزيک په څانګه کې يې دفريدونيا په پوهنځي کې ماسټري واخيسته او په دوکتورا بوخت شو، دغه مهال درياضياتو نړيوال کنفرانس ته چې په جرمني کې جوړ شوی و وبلل شو خو په اساسي قانون دنيوکې

پرلامل دوخت صدراعظم ، محمديوسف خان بېرته هيواد ته راوغوښت او ددوکتورا دتيزس دفاع ترې پاتې شوه

په ۱۳۵۶ ل کال دکابل پوهنتون دساينس پوهنځي استاد وټاکل شو او … شمېرمحصلان يې وروزل په ۱۳۷۸ ل کال پېښورته مهاجرشو چې لومړی دسيدجمال الدين افغان پوهنتون علمي مرستيال اوبيا دافغان پوهنتون درياضياتو استاد وټاکل شو، کله چې افغان پوهنتون پکتيا ته واستول شو استاد په پېښور کې پاتې شو په ۱۳۸۲ ل کال يې دسترګو عمليات ناکام ترسره شول چې دژوند په وروستيو وختونوکې يې سترګې له ليدو پاتې شوې

په ۱۳۸۰ ل کال کې دسايې پښتو څېړنو اوپراختيامرکز په مالي لګښت يې دطب، زراعت او انجنيري پوهنځيو دکيميا او بيولوژي څانګونه دعمومي رياضياتو اساسات کتاب چاپ او خپور شو ددولسم ټولګي رياضيات دنهم ټولګي کيميا دپوهنتون دلومړي اودويم کورس لپاره خطي الجبره اوديټ نظريه يې هغه کتابونه دي چې پخوا چاپ اوخپاره شوي دي مرحوم زنګ سربېره پرښوونيزو پراختيايي هڅو په لوی ننګرهار، کابل اوپکتيا کې له ورځپاڼو سره ملي اوفرهنګي مرستې ترسره کړې او هم يې دپکتياهمدارنګه اخبار دمدير نورمحمد پوونده په غياب کې ددغه اخبار سرپرستي هم کړې ده دجمعې شپه او «وزيره يې دلنډه کيسه بيلګې دي چې دپکتيا په وړانګه اخبارکې پرله پسې خپرې شوې دي دغه راز يې په ننګرهارکې لسګونه اصلاحي

اوانتقادي ډرامې دسټيج لپاره جوړې کړې چې بريالی لوبېدلي دي دښاغلي زنګ ليکنې اوشعرونه په هېواد، زيري، اصلاح اووړانګه اخبارونو کې خپاره شوي دي وريسې فتيل صاحب داوښکې ترسرليک لاندې سريزه اوبيا عارف خان همدرد ساپي دځو خبرې تر سرليک لاندې خپلې لوړې کړې دي نږدې دمه يې دغه شعري ټولګه چې زما اوښکې نومېږي خپره شوې چې په ۲۱۶ مخونوکې يې ۸۹ شعرونه ځای کړي اودلوستونکو اومينه والو دادبي تندې ماتولو ته يې وړاندې کړي دي، دکتاب په لومړي برخه کې «زماربه» ترسرليک لاندې مناجات داسې دی

زما ربه نوی رنګ نوی جهان را
نوو نوو اشاروته نوی شان را
زما ربه په توفيق مې هومره بارکړې
چې خان وپېژنم خان لره چشمان
را
دنيا نه ده لوی درياب دی په کې
ورک شوم
لاسنيوی ته مې لايقه کشتيبان را
چې صاحب دقناعت وې په هرڅه
کې
خدايه دغه رنګ سپېڅلی پاک
وجدان را
چې دځيل ورور دوجود غوښې ونه
خوري
هسې رنګه ملکان او حاکمان را
لمدې غوښې پسې دوروړ چې
خوړی نشم
داسې خوله خاونده دارنګه زبان را

دکتاب په پای کې يې دمور، ترسرليک لاندې داسې لوړنه کړې، چې دهرمرض د واده هغه مور ده

تش مسکا يې په ژوندون کې نوی
ژوند دی
په صفت چې مسيحا ده هغه مور ده
ګل باعث دزيبايي دچمن ګرځي
چې دهرګل نه زيبا ده هغه مور ده
په للولو کې رنګ ورکوي زنګ ته
په ښکلا کې چې ښکلا ده هغه مور ده

مولف آقا محمدګرندی

مطالعه کتاب ((اگر جهانیان شکست بخورند)) مفید میباشد

حیات ا لله حلیم

اگر جهانیان شکست بخورند نام کتابیست که مجموعه از نوشته های سیاسی و اجتماعی محمد اسمعیل یون استاد پوهنتون کابل بوده که در گام نخست به لسان پشتو نوشته و چاپ گردیده است و نظر به اهمیت محتوایی بار دوم توسط مصطفی عمر زی به لسان دری ترجمه و چاپ گردیده است

درین کتاب در مورد وضع تلخ و نا هنجاری های اجتماعی سیاسی افغانستان توضیحات سازنده و انتقادی ارایه گردیده یا به عباره دیگر این کتاب مجموعه از نوشته هایست که با دو رویکرد اجتماعی و سیاسی وبا توجه محوری برحضور جامعه جهانی ، مارا به پندار و دقت بیشتر برآن مساله های می کشاند که در ظاهر جزهمان گفتمان های

مردم عام اند ، ولی اهمیت آنها ، زمانی آشکار میشود که حاصل دهند وآن زمان متوجه می شویم که ظاهرساده ی بسیاری ازمفاهیم ، وقتی در دستگاه تجزیه و تحلیل عقلانی قرارمیگیرد ،چه مهم ،تاثیر گذار وحاد بوده اند

این کتاب در کنار فراخوان شما بر مساله های مهم ،گوشه های ازبینش ومنش نویسنده اش را با شفافیت کامل و کوتا ترسیم میکند نویسنده ی کتاب با جسارت وجرئت درخورتحسین ازتاختن به هرنا بکاری هراس ندارد و درحالیکه با یک برنامه ی روشن فرهنگی می کوشد تا خالیگاه حوزه ی کارفرهنگی ، فزون شود ، در بحث سیاست وعدالت ، خواهان تامین حقوق انسانی و درخورشان مردم این سر زمین است ، باید گفت که تمام مقالات این کتاب به روحیه ملی نوشته شده است در صفحه ۲۹ کتاب میخوانیم ، درگونه ی عام ، ملت افغان درحاکش حضور هیچ نیروی خارجی را نه می پذیرد و نه تحمل کرده میتواند ، لیکن هنگامی که حضور

۷ مخ

افغان ((جزائل))، چې د انګرېزانو تر پښو لاندې يې مځکه سور اور کړه

جواد مختار

جزائل څه شی دی؟

په افغان - انګليس لومړۍ (۱۸۳ــــ ۱۸۴۲)، دويمې (۱۸۷۸ــــ ۱۸۸۰) دريمې (۱۹۱۹) جګړو کې يوازينۍ سې چې د انګرېزانو خوب ... تښتولی و جزائل Jezauil) ټوپک و انګليس ... تاريخ ليکوونکي وابربټ د ... مکناټن له قوله د هغه مشهوره خبره ليکي ((افغانان به له جګړو ستړي نه شي او جزائل له ورو))

کابو دوه سوه کاله د مخه زموږ نيکونو د دښمن مقابله په خپل لاس جوړو کړو ټوپکونو (جزائل، کوله، زنبات) چې د کابل په اهنګرخانه کې جوړېدل او يو شمېر نور بيا په مختلفو ولونو او شکلونو د هېواد په نورو برخو کې دا ټوپکونه طبيعتاً د افغانانو له جنې (بدني جوړښت) سره جوړ وو؛ اوږده، ظريف، رسا نښه ويشتونکي، ساده او په عين حال کې خطرناک

له جزائل څخه د انګرېزانو وېره

Behind the Khyber Pass د جان ويلر ليکل شوی کتاب دی چې د افغان جزائل په اړه يکې په بوره تفصيل خبرې شوې ويلر د ميرمن ليډي سيل (د ګرمن رابرټ باب ميرمن وه چې له انګرېزانو سره د يرغل پر مهال يې افغانستان ته سفرونه کړي) له قوله په خپل کتاب کې ليکي ((داسې ليدل کېږي چې انګرېزي مسکټ ټوپک اغېزمن نه دي او په قشله کې پراته دي، انګرېزان له زړو ټوپکو کار اخلي چې دواړه د افغان جزائلو سره سيالي نه شي کولای، انګرېزانو بايد د افغان جزائلو بېخ ايستلای وای))

کله چې د کابل په بي بي مهرو غونډۍ کې جګړې شدت واخيست او له هر لوري افغاني غازيانو حملې پيل کړې دا داسې وخت و چې جګړې خودجوشه حالت غوره کړی و نه کوم قوماندان موجود و او نه هم په دې جګړه ايز حالت کې له چا سره ددې فکر و او نه هم په داسې احساساتي وخت کې چا، د چا خبره اورېدله، له انګرېزانو لاره ورکه وه د دوی کوښښ دا و چې له هرې ممکنې لارې په استفادې خپل ژوند و ژغوري، د همدغه کتاب په ۲۲۲ مخ کې ليکل شوي: ډګرمن تامس اوليور غوښتل خپل دار شوي عسکر د بي بي مهرو د غونډۍ سرته ورسوي، هيڅ د هغه خبره و نه منله او په همدې کشمکش کې د جزائل د ګولۍ ښکار شو، دا د هغه د خولې وروستۍ خبره ده، ((خپلو خلکو پرې بريد کړم))

په بي بي مهرو کې له جګړې

دافغان - انګليس لومړۍ جګړه (۱۹۲۲) وروسته انګرېزان د خپلې ماتې په دلايلو غږېدلي دي، د ماتې په دې دلايلو کې ينځه هغه يې تخنيکي او شپږم هغه يې چې د انګرېزانو په ماتې کې يې اساسي رول لوبولی جزائل ټوپک و

د جزائل او انګرېزي وسلو توپير

معمولاً انګرېزي مسکټ ټوپکونو له ۵۰ تر ۷۵ متره پورې هدف ويشته، انګرېزي ټوپکونه په کارخانو کې توليدېدل، او د شکل او ډيزاين له مخې يو شان وو، جزائل بيا لاسي جوړ ټوپکونه وو هر آهنګر او استاد يکې خپله سليقه پاللې دا له انګرېزي ټوپکونو اوږده وو، حتی سايز يې تر ۱۸۰ سانتي متره پورې رسېږي او د همدې اوږد ميل په برکت و، چې تر ۱۵۰ مترو پورې يې رسا نښه ويشته

د جزائل مختلف ډولونه

د جزائل جوړښت

جزائل اوږد ميل لاره او د ميل دننه جوړښت يې شپږ او اووه ضلعي لرلې، د ميل په امتداد يې په لاندې برخه کې د باروتو د ډکولو او د ميل د پاکولو لپاره اوږد سيخ لاره چې په ميل کې د داخلېدو لپاره استعمالېږي، د ميل په لاندېنۍ برخه کې له لرګي استفاده شوې چې دا لرګي بيا نه ميل سره د يوې حلقې وسيلې په واسطه نښلول شوی د لرګي او ميل د اوږدوالي له امله د وسپنې دا حلقې حتی تر څلورو پورې رسېږي

د جزائل بله برخه د کنداغ ده چې د خو موخو لپاره استعمالېږي، کله چې د پروت په حالت کې ترې استفاده کوي نو کنداغ د ورمېږ او اوږې د مخ برخې ته برابرېږي، کله چې په ولاړ حالت کې استفاده کېږي دا کنداغ داسې ډيزاين شوی چې په تخرګ کې نيول کېږي او هم د لاس مټ ته برابرېږي

جزائل د ميل د خولې له لارې له باروتو ډکېږي او ورسې له وسپنې جوړ مردکی ور اچول کېږي او بيا په دې ټوپک کې د نصب سيخ په مرسته برابرېږي کله چې دا پروسه ختمه شي نو د جزائل کولنګ شا لور ته کش کېږي له دې وروسته جزائل د ډز او نښې ويشتلو لپاره عيار دی

افغانان طبيعتاً ښکلا خوښوونکي خلک دي او دا ذوق يې حتی په ټوپکو کې هم پاللی، د جزائل ظاهري ښکلا او تزئين هم د بحث وړ موضوع ده، د هر جزائل کنداغ او د ميل د لرګي برخې په دومره ظرافت جوړې شوې او تزئين شوې چې په اوسني عصر کې دا اتلمې پېړۍ دې هر نه سړی ګوته په غاښ کړي

مکناټن په جزائل وژل شوی

د افغان ملي تاريخ ليکوال

وسائلي قسمونو ته هم د ... افغان - انګليس جګړو او ... تاريخي او اهمي ...

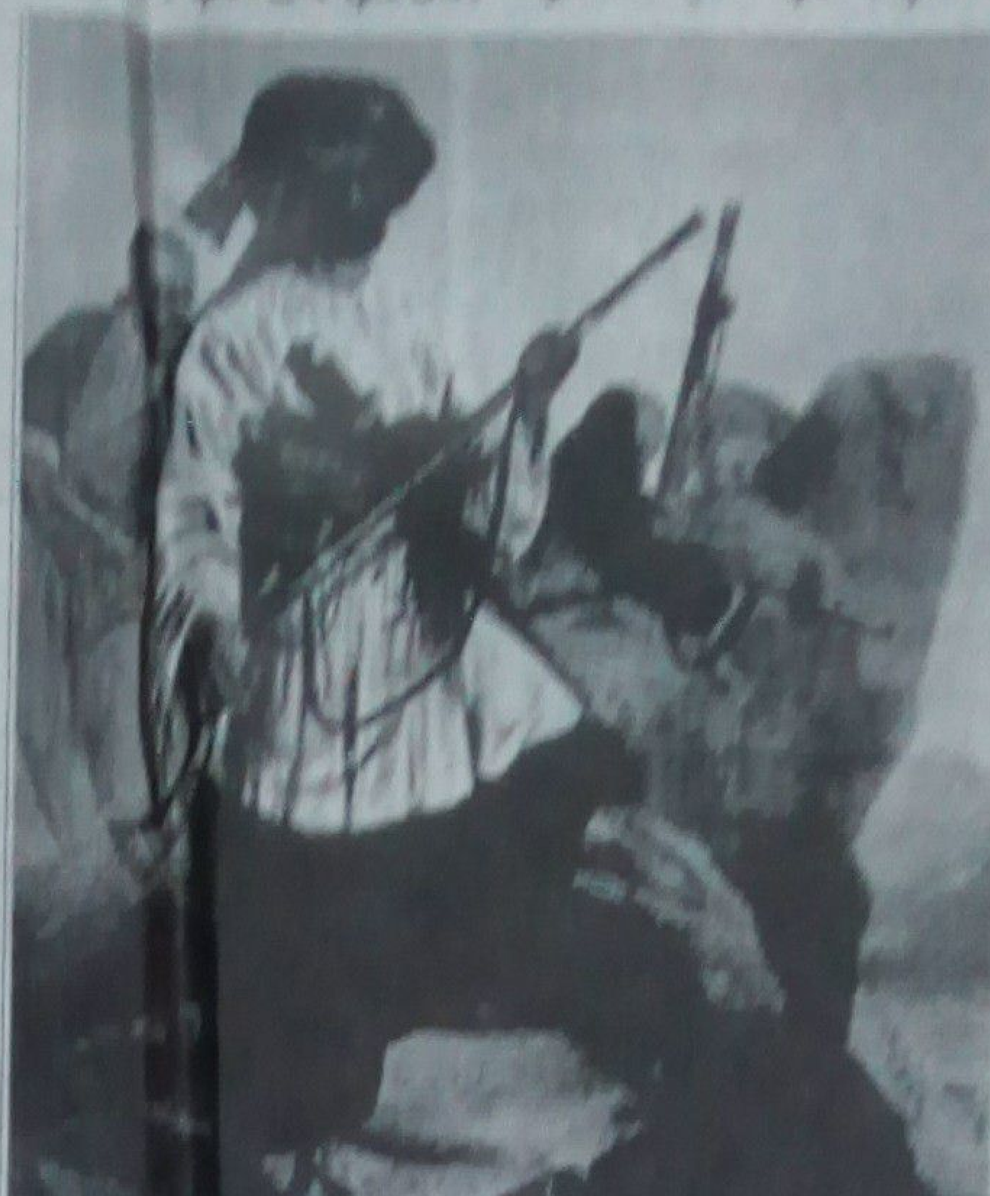

هغه مسايل چې موږ د يووڼځيو په تاريخونو کې لوستي تنقيد کړي، مثلاً موږ د يووڼځيو په کتاب کې لوستي چې مکناټن د وزير اکبر خان په لاس وژل

له جزائل څخه استفاده

کله چې انګرېزان د افغان - انګليس درو اړو جګړو کې مات شول جزائل خورا مشهور شو، د جزائل د شهرت اوازې

فابريکې توليد نه و، چې څياره شي او يا ډېر توليد شي همدا وجه وه چې په نورو سيمو کې ددې ټوپک نقل بيا کاپي استعمالېده دا هم د هېرولو نه ده چې د افغان - روس جګړې په لومړي سر کې له همدې جزائلو او نېرونو استفاده شوې وه چې وروسته بيا خداى په مجاهدينو امريکا مهربانه کړه

په افغانستان کې د وسلو جوړولو تاريخچه

په لسمه ميلادي پېړۍ کې د غور ولايت خورا اباد و او خينې مشهور ښارونه يې لرل چې فيروز کوه، منديش او آهنګران يې لا تر اوسه ياديږي؛ منديش د تاريخي اسنادو پر بناء د امير کروړ د زېږون ځای دی او امير کروړ هغه څوک دی چې موږ ته يې د پښتو خزانې له لارې لومړنی ليکلی پښتو شعر په لاس راغلی

په غور کې پر نېزو، تورو او چړو سربېره يو ډېرو وژونکې وسله جوړېده دا وسله د ګرد توپ په شکل وه او دې توپ بيا خو ټېغونه لرل او ورسره تر دوو مترو

خپلو آهنګرانو جوړولې، جزائل که څه هم د تيمور شاه دراني په وخت کې د کابل په اهنګر خانه کې جوړېدل خو په دومره کچه نه وو چې د ټولو خلکو تقاضاوې پوره کړي، د خلکو له اړتيا سره سم د هېواد په ډېرو سيمو کې په مختلفو سايزونو او ډيزاينونو جوړېدل، د کابل آهنګرخانه د بالاحصار په ځنګ کې وه او د پښانو (آهنګرانو) ډوډۍ به له شاهي پخلنځي ورکول کېده، اوس هم په کابل او ولايتونو کې يو شمېر سيمې د آهنګرانو په نامه شهرت لري

انګرېزانو چې کله د جزائل زور وليده نو بيا يې په کاسبينو او آهنګرانو پسې تبليغ پيل کړ چې دا د اصيلو خلکو کار نه دی د ټولنې ټيټه طبقه او هر هغه څوک چې اصل و نسب نه لري دا کارونه کوي او له هغې وروسته نه بيا چا جزائل وليده او نه هم خپل توليد

جزائل څو نومه وسله

جزائل اصلاً عربي کلمه ده لغت نامه دهخدا يې په دې ډول مانا کوي (مأخوذ از تازي، شمخال)

که له تازي موخه (تازي سپی) وي نو هغه اوږد اندام لري، خورا چالاکه وي او د ښکار لپاره ترې استفاده کېږي، جزائل هم د ښکار او جنګ لپاره استعمالېږي او له نورو وسلو ډېر اوږد دی شمخال وزن لرونکي او درونډ ټوپک ته وايي

همدا رنګه په ويکيپيډيا کې دجزائل نوم پر ورانديې د اوږده ميل لرونکي ټوپک ذکر شته جزائل په پښتو لنډيو او شفاهي ادبياتو کې په مختلفو نومونو ياد شوی تور ټوپک، بورې، ډينې، سه رخ او عاميانه نوم ټوپک

په دې اړه ډېرې لنډۍ مشهورې دي

تر دې بورې ټوپک دې ځار شم
په اوږه ستا دی کړه زه درسره ځمه

په تور ټوپک مې وله ياره
داسې خو مه وايه چې خوله نه درکومه

په تور ټوپک ويشتلی جوړ شو
د سپينې خولې ويشتلی ويښ
تويږينه

د تور ټوپک استاکاره
د يو خوانانو خون به ستا په غاړه وينه

چاوني په ټوپو نه وراتيږي
تکړه زلميان پسې په ټوپکو
ورانوينه

د استعماري جګړو پر مهال جزائل هغه يوازينی ټوپک دی چې په انګليسي ادبياتو کې يې يادونه شوې، دا لاندې شعر روډيارډ کيپلنګ انګرېز شاعر په ۱۸۸۶ کال ويلی

A scrimmage in a Border Station
A canter down some dark defile
Two thousand pounds of education
Drops to a ten-rupee jezail
The Crammer's boast, the Squadron's pride
Shot like a rabbit in a ride

په سرحدي پړاو غوغا وه
آسونو په خپله خغاسته فضا خړه کړې وه
د دوه زره پاونډه تعليم
د لسو روپيو جزائل ته ټيټ شو
د يووالي تيغ، د نظم و ضبط غرور
په خغاسته کې لکه د سوی په شان ولګېده

د پورته شعر لنډ مفهوم دا دی چې هغه مهال د انګليس د حکومت پوخ د نړۍ تر ټولو روزل شوی، بانظمه او مجهز پوخ و، چې په هر تن يې لا هاغه مهال زرګونه پونډه مصرف شوی و، اما د لسو روپيو په ارزښت جزائل ټوپک داسې ښکار کړل لکه څوک چې په منډه کې سوی (خرګوش) ښکار کوي

وروستۍ خبره

دوه سوه کاله د مخه موږ خپله اهنګرخانه او د ټوپکونو د توليد خاوندانه لرل او په هماغه وسله مو د نړۍ داسې قوت درې خلې مات کړ چې لمر يې په واکمنۍ کې نه ډوبېده

کله چې دښمن پوه شو زموږ وسلې ډوی تباه کوې نو په تبليغ يې لاس پورې کړ، کسبونه يې د يې نسو او ټيټو خلکو کار وباله او حتی تر اوسه موږ کسب و کار ته لاس نه ور وړو

انګرېزانو دجزائل د توليد د ختمولو لپاره د تبليغ حربه د غازي امان الله خان پر وړاندې هم وکاروله که جزائلو انګرېزان مات کړل په سياسي ميدان کې د خپلواکۍ اعلان غازي امان الله خان وکړ او بيا انګرېزانو د پيرانو، ملايانو او مذهبي اشخاصو په نوم د غازي امان الله خان پر وړاندې د بې ديني تبليغ وکړ او د هغه واکمنۍ يې د بچه سقاو په واسطه رنګه کړه

دا سلسله له هغه دمه تر دې دمه په يوه او بل نوم روانه ده تر څو زده کړې ونه کړو، له فکره کار وانه خلو او پخپله پخپل ځان کې تغيير را نه ولو او د خپلواکۍ له احساسلو وړاندې د خپلواکۍ په ساتلو فکر و نه کړو تاريخونه به تکرارېږي خو زموږ وضعيت او حالت به هماغه وي

شوی خو ساتلی حداد دا خبره نه مني زه په کتې مټ د حداد صيب ليکل را نقل کړم

((په افغانستان کې په ټولو تاريخونو کې ليکي چې وزير اکبر خان مکناټن وژلی حال دا چې دا خبره غلطه ده مکناټن يوه سپاهي وژلی دی

د فرهاد بابا په علوي سفر کتاب کې ليکل شوي چې مکناټن د ميدان د تکاني اوسېدونکي چې نوم يې رجب خان و وژلی دی، دا قصه ما د اروابناد غلام محمد فرهاد پاپا (د کابل ښار لومړنی ښاروال) له خولې اورېدلي چې غازي رجب خان هغه وخت مکناټن و وژه چې د وزير اکبر خان او مکناټن جګړه وه، وزير اکبر خان غوښتل هغه ژوندی و نيسي رجب خان د وزير اکبر خان له تخرګه د ټوپک ميل تېر کړ او هغه يې و واژه))

د همدې متن په اوږدو کې راغلي چې اکبر خان نه غوښتل مکناټن و وژني هغه نيت درلود چې مکناټن له خانه سره بندي کړي او د خپل پلار په بدل کې چې په هند کې يې له انګرېزانو سره په تبعيد کې ژوند کاوه معامله وکړي

دا خبره په سراج التواريخ کې

مرکزي اسيا، هند او حتی منځنۍ ختيځ ته ورسېدې، زما په فکر د جزائل د شهرت يوه مهمه وجه دا هم کېدای شي چې د جزائل پر مټ داسې يو قوت مات شو چې لمر يې په واکمنۍ کې نه ډوبېده او په خپله انګليسانو د جزائل په قوت اعتراف کاوه، بله وجه دا هم ده چې جزائل د داسې يوې ولس توليد و چې په خپل فکر يې اختراع کړی و او دا فکر يې بيا د جګړې په ميدان کې په عمل کې هم پلی کړ

د جزائل ټوپکونو کاپي او نقل په هند کې يېخي عام شو مرکزي اسيا او حتی تر منځنۍ ختيځه يې نقلونه ورسېدل، يو ځل بيا بايد يادونه وکړو چې افغان جزائل نړول د افغانانو له لوري لاسي جوړېدل، دا د کومې

وسپنيز زنځير: دا وسله يې قلاب بلله او له لرې فاصلې په دښمن ورګوزارېده هو يو لکه د اوسنيو لکوانډو بازانو نانچک، چې زنځير لرې خو په همدومره توپير چې نانچک د زنځير په دواړو سرونو کې لرګي لري او قلاب يوازې په يوه سر کې تېغ لرونکی توپ، دا له نورې خطرناک او اغېزمن و او چا چې په قلاب کاراوه هغه يې قلابي باله

کله چې د باروتو وخت راغی لومړنی کس اعليحضرت شاه محمود هوتک و چې په ۱۷۲۲ کې يې د ايران په وړاندې باروتي توپ (زنبورک) وکاراوه، دا پر اوښانو د جګړې ډګر ته انتقالېده

قلاب، زنبورک، جزائل، تورې، نېزې او چړې دا ټول زموږ

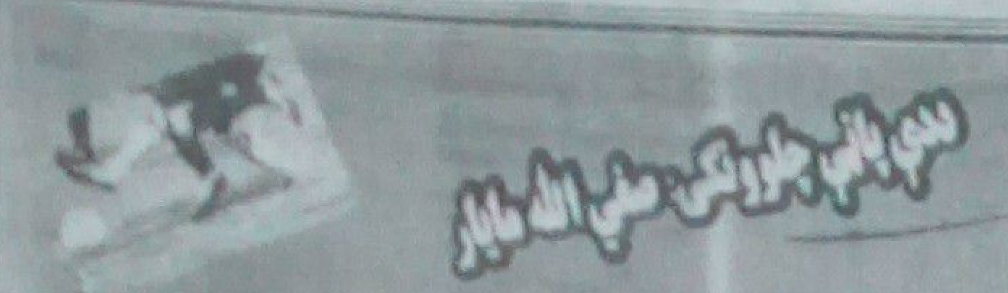

[illegible] صفي الله صابر

د سپورت نړۍ

افغان الف لوبډلې بنګله دېش ته په لومړي سریز کې ماتې ورکړه

افغان الف لوبډلې د بنګله دېش له الف لوبډلې څخه د غیر رسمي دوو لوبډلې له بنګله دېشي الف لوبډلې څخه په ۷ ویکټو وګټله، چې د بادي لوبه کې د دواړو لوبډلو لوبه مساوي پای ته ورسېده، چې د لوبې غوره

ټیسټ یا فرسټ کلاس لوبو سریز یو بر صفر وګاټه لومړۍ لوبه افغان الف لوبې غوره لوبغاړی قیس احمد وټاکل شو په دوهمه فرسټ کلاس لوبغاړی بیا هم له افغان الف لوبډلې څخه ابراهیم خدران وټاکل شو د فرسټ کلاس سیالیو په یاد سریز کې تر ټولو ډېرې منډې افغان لوبغاړي ابراهیم خدران وکړې همداراز د سریز په یادو لوبو کې تر ټولو ډېرې ویکټونه قیس احمد ۱۳ ترلاسه کړې افغان الف لوبډله بنګله دېش ته تللې او د یاد هېواد له الف لوبډلې سره د کرېکټ د دوو فارمټونو سریز ترسره کوي لومړی د فرسټ کلاس سریز و او دوهم د پنځو یو ورځنیو لوبو سریز دی، چې د راتلونکې جمعې په ورځ د جولای پر ۱۹مه نېټه پیلېږي. افغان الف لوبډله به هلته د جولای تر ۲۴مې نېټې خپل سفر پای ته ورسوي. له افغان الف لوبډلې سره په دې سفر کې ناصر جمال لوبډلمشر، افسر ځاځی ویکټ ساتونکی، ابراهیم خدران، بهیر شاه، شاهدالله کمال، درویش رسولي، عثمان غني، شراف الدین اشرف، قیس احمد، نوین الحق او یمین احمدزی شتون لري

فضل الله فضلي

په کرېکټ کې د افغان لوبډلې ماتو کوچني کرېکټران ناهیلي کړي

د کرېکټ په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې پرله پسې ماتو یو شمېر هغه ماشومان او کمکي ځوانان چې د لارو او کوڅو پر سر کرېکټ کوي، ناهیلي کړي. د دوی د هر یوه په زړه کې لکه د کرېکټ د نړۍ د نورو ستورو په شان په سترو نړیوالو سیالیو او میدانونو کې د خپل هېواد په استازیتوب د لوبېدو هیلې او ارمانونه پرانه دي، خو هغوی، چې دغه ارمان ته رسېدلي او د افغانستان د کرېکټ د ملي لوبډلې لباس یې پر تن کړی، تر کومه بریده توانېدلي چې د کرېکټ په نړیوال جام سیالیو کې د دغو ماشومانو او کمکیو ځوانانو زړونه خپل کړي؟

۱۳ کلن تمیم او ۱۶ کلن سمیع الله، چې په ډېرې سختۍ یې بېټ او توپ اخیستي او د کابل په حضوري چمن کې له خپلو نورو ملګرو سره کرېکټ کوي، په نړیوال جام کې د افغان لوبډلې وروستیو ماتو یو څه ناهیلي کړي، خو دوی بیا هم کرېکټ نه دي پرېښی او وایي: «دې ماتو په موږ زیات اغېز کړی، ځکه د پرله پسې لوبو بایلل سړي ته خفګان پیدا کوي، ځکه دا عادي لوبې نه وې، د نړیوال جام لوبې وې، دغو ماتو ځوانان زیات ناهیلي او له کرېکټه زړه توري کړي، چې دا څه وشول؟» دې ماتو د خلکو او زموږ په روحیاتو زیات اغېز وکړ، دوی پرله پسې ماتې وخوړې، د افغانستان اتلان چې داسې شي، نو له چاګیله وکړو؟ لړزلړزه یې زړه ماتې کړې یو.» د تمیم او سمیع الله په

خبره، په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې د ماتې یو لامل په لوبډله کې د وړتیا له مخې، لوبغاړو ته چانس نه ورکول دي. چې د دوی په خبره، که ملي لوبډلې ته د وړتیا له مخې لوبغاړي وټاکل شي، نو

افغانستان له هرې لوبډلې لوبه ګټلی شي. افغانستان د ۲۰۱۹م کال د کرېکټ په نړیوال جام سیالیو کې چې په انګلستان او ویلز کې د نړۍ د لسو غوره لوبډلو ترمنځ وشوې او انګلستان یې اتلولي وګټله، نهه لوبې یې وکړې او خپلې ټولې لوبې یې بایللې دي. د کرېکټ مصرینو په نړیوال جام کې د افغان لوبډلې د پرله پسې

ماتو لامل د نړیوال جام په درشل کې د لوبډلمشر بدلول، په لوبډله کې ډلبازي، له اروپایي میدانونو سره د افغان لوبغاړو نابلدتیا او د لوبغاړو خراب فټنس بولي. بل خوا د افغانستان د کرېکټ بورډ د کورنۍ کرېکټ پخواني مسوول او اوسني د رسنیو مېنجر نظیم جار عبدالرحیمزي هم مني، چې د افغان لوبډلې پرله

پسې ماتو پر هغو ماشومانو او ځوانانو چې خپل راتلونکی یې کرېکټ ټاکلی، زیات اغېز کړی، خو هغه د دغه اغېز لامل له کرېکټ سره د دوی زیاته مینه بولي او زیاتوي: هیڅ شک نشته چې دا زیات اغېز لري، زموږ د ټولو لپاره دا وه، چې موږ به څو مېچونه ګټو، خو له بده مرغه چې ونه شوای ګټلای، په دوی چې اغېز کوي، نو دا ښيي چې دوی له کرېکټ سره څومره ګڼه مینه لري، نو دا که له یوې خوا د خفګان لامل شوي، نو بله ورځ که لوبډله لوبې ګټي، نو دوی لا هڅېږي. زه باور لرم چې مشران څومره به وځلېږي، پر کشرانو همدومره به اغېز کوي. د کوڅو کرېکټ یا په انګلیسي اصطلاح «سټریټ کرېکټ» د هر لوبغاړي اساس جوړوي. هر کرېکټر په لومړیو کې په همدې کوڅو او لارو کې کرېکټ کوي او بیا ورو ورو مخته ځي او تر ملي لوبډلې ځان رسوي او په نړیوالو میدانونو کې د خپل هېواد بیرغ ځلوي او ستر نوم ځېلوي، خو دا یوازې تمیم او سمیع الله نه دي چې په نړیوال جام سیالیو کې د افغان لوبډلې ماتو ناهیلي کړي، بلکې داسې ګڼ شمېر نور ماشومان او ځوانان شته چې په ډېرو سختو شرایطو کې په خاورینو او له دوړو ډکو میدانونو کې کرېکټ کوي او غواړي چې په راتلونکي کې د کرېکټ ستوري شي.

محمد واصل وصال

راشد خان او حضرت ځاځي د کرېکټ اکاډمي جوړه کړه

د افغانستان د کرېکټ ملي لوبډلې لوبډلمشر راشد خان او لوبغاړي حضرت الله ځاځي په ګډه د ځوانانو لپاره د کرېکټ د روزنې اکاډمي جوړه او ګټې اخیستنې ته وسپارله. د معلوماتو له مخې، په پلازمېنه کابل کې راشد خان او حضرت الله ځاځي د کرېکټ دا روزنځای له نویو امکاناتو او پرمختللو وسایلو څخه جوړه کړې، چې اوونۍ وړاندې د یو لړ مراسمو په ترځ کې پرانیستل شو. له دغو مراسمو یو شمېر خبریالانو «خبریال ډاټ کام» ته وویل، چې د راشد خان او حضرت الله ځاځي کرېکټ اکاډمي له ډېرو نوښتونو سره په مکمله توګه د تمریناتو لپاره چمتو شوې ده. راشد خان د اکاډمۍ د پرانیستې په

مراسمو کې وویل «دا اکاډمي له ډېرو نویو او تازه بدلونونو او زیاتو اسانتیاوو سره جوړه شوې، چې د هېواد د ځوانو لوبغاړو په خدمت کې به تل قرار ولري.» راشد خان دغه راز

وویل په خپل هېواد کې به له دې وروسته هم پانګونه کوي. هغه دا یو خدمت وباله، چې له دې سره به نور ډېر کارونه هم وکړي او په دغې اکاډمۍ کې به ډېرو ځوانانو ته د ملي لوبډلې ځینې لوبغاړي روزنه هم ورکړي. د دې اکاډمۍ د پرانیستې په مراسمو کې ګڼ شمېر ملي لوبغاړو هم برخه اخیستې وه، چې له ډلې یې پخواني لوبډلمشر اصغر افغان، رحمت شاه زرمتی، شاپور خدران، حشمت شهیدي او په خپله راشد خان او حضرت ځاځي هم برخه درلوده. د کرېکټ دا اکاډمي چې له پخوا راهیسې د جوړېدو په حال کې وه. هغه وخت د دې اکاډمۍ مسوولیت د بل چا په لاس کې و، خو اوس راشد خان او حضرت الله ځاځي د دې روزنځای مسوولیت او صلاحیت په غاړه اخیسته. حضرت ځاځي او راشد خان ژمنه وکړه، چې په دې اکاډمۍ کې به کوچنیو، منظم سیستم او په ښه شکل به ځوانانو ته د کرېکټ روزنه ورکړي. د یادونې وړ ده، چې له دې وړاندې بل افغان لوبغاړي محمد نبي هم یوه اکاډمي په اسټرالیا کې د مهاجرو او هلته د مېشتو افغانانو لپاره جوړه کړې وه، چې اوس هم د مهاجرو په خدمت کې ده.

ورزش های رزمی بهترین وسیله تقویه صحت جسمی، عاطفی و روحی است

در ایام قدیم مردم کره زمین ورزش های مختلف و گوناگون را بخاطر به دست آوردن اهداف متفاوت انجام می دادند. در آن زمان ورزش بیشتر بخاطر سرگرمی شاهان، حفظ قلمرو، وسعت بخشیدن به امپراتوری ها و حفاظت جان، مال و کاروان های تجارتی مورد استفاده قرار می گرفت. ولی به مرور زمان ورزش در بین کشورهای جهان از جایگاه ویژه و ارزش خاص برخوردار شد. در عصر کنونی ورزش یکی از کارهای مهم و ارزشمند جامعه بشری به شمار میآید. امروزه ورزشکاران رشته های مختلف از قبیل بوکس، پهلوانی، جیدو، تکواندو، مبارزات آزاد جمناستیک، فوتبال، والیبال، کریکت وغیره، به سطح ملی و بین المللی مسابقاتی را انجام میدهند و به خود و کشور خود افتخارات بزرگ را کمایی میکنند.

سپورت وسیله ایست که صحت و سلامتی جسمی و روانی افراد جامعه را تضمین میکند. امروزه اکثریت مردم جهان بیشتر امراض کشنده و خطرناک را توسط سپورت وقایه و تداوی میکنند. افغانستان هم از جمله کشورهای است که در این اواخر ورزش در آن نسبت به سابق پیشرفت های چشمگیر داشته و علاقمندان زیادی را نیز به خود جلب نموده است. به ارتباط پیشرفت ورزش های رزمی در افغانستان مصاحبه یی را با یکی از پیش کسوت های محبوب و مشهور اداره ورزش کشور انجام داده ایم که توجه تان را به خواندن آن جلب می نماییم.

استاد خیبر عمرخیل فرزند محمد نبی در سال ۱۳۵۸ خورشیدی در یک خانواده متدین، روشنفکر و ورزش دوست در ولایت لغمان چشم به جهان گشود. تحصیلات خود را الی سویه بکلوریا در کشور قزاقستان شهر الماتا به پایان رسانیده و به زبان های پشتو، دری، روسی، قزاقی و اردو آشنایی و بلدیت کامل دارد. کار کرد های ورزشی استاد خیبر عمرخیل قرار ذیل است: سرتربیر تیم ملی کیک بوکسینگ افغانستان، آمر برگزاری مسابقات پرورش اندام، رییس مجتمع های ورزشی، رییس فدراسیون باتوران دود و آرچری افغانستان.

سوال: استاد محترم! شما چی وقت و در کجا به ورزش دلخواه خود رو آوردید؟

جواب: بناً به شوق و علاقمندی خاصی که به ورزش داشتم در سال ۱۳۶۸ خورشیدی در کشور روسیه تحت نظر مربیان خارجی به ورزش رزمی و اجتماعی رو آوردم.

سوال: دست آورد های ورزشی تان چقدر است و کدام ها اند؟

جواب: ۲۲ مدال ۷ کپ قهرمانی و ۲ جام اخلاق را از مسابقات داخلی و خارجی کسب کرده ام و ۲۸ بار به حیث نماینده رسمی افغانستان در مسابقات آسیایی و جهانی اشتراک نموده ام و دارای کمربند سیاه دان ۷ کیک بوکسینگ داور ملی و بین المللی نیز میباشم و بیش از ده ها تقدیر نامه را از رویدادهای مهم داخلی و خارجی بدست آوردیم و نیز بیش از ۲۰ کلپ ورزشی را به سیستم ستندرد بین المللی ایجاد کردیم که صدها جوان روزانه در آن مصروف تمرینات ورزشی هستند و ناگفته نه ماند که اکثراً ورزش کاران نخبه رشته های رزمی و پرورش اندام شاگردان بنده میباشند و نیز سه بار جهت ترینگ در رشته مربی گری در کشور های تایلند، اوکراین ویونان در سال های ۲۰۰۹، ۲۰۱۱، ۲۰۱۲ اشتراک کردم.

سوال: استاد محترم! تا حال چند سفر ورزشی به کشورهای خارجی انجام داده اید؟

جواب: سفرهای خارجی بنده بسیار زیاد است از جمله به کشورهای روسیه، تایلند، یونان، اوکراین، ایتالیا، ترکیه، دنمارک، قزاقستان، ازبکستان، تاجکستان، ترکمنستان، جیجنی، داغستان، پاکستان، قرغزستان، کوریا، ایران، هند، امارات متحده عربی، تایوان، فلیپین وغیره سفر های خارجی انجام داده ام.

سوال: شما اکنون به حیث رییس فدراسیون باتوران دود و آرچری افغانستان نیز ایفای وظیفه میکند فرق بین این رشته ورزشی و سایر رشته های ورزشی در چیست؟

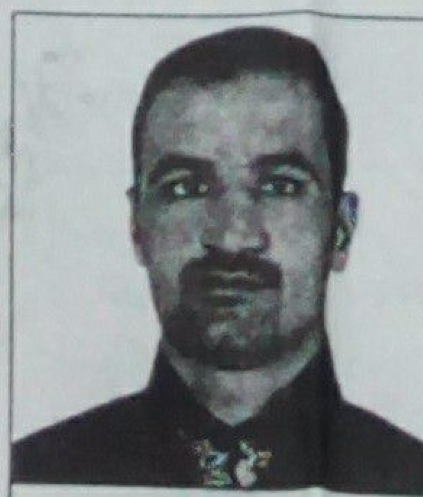

محترم استاد خیبر عمرخیل

جواب: ورزش باتوران دود یک ورزش افغانی است که اصطلاحات این رشته به دو زبان ملی ساخته شده باتوران به معنای قهرمان، شجاع، جنگ جو و دلیر و دود به معنای رسم و رواج فرهنگ و آرچری هم به معنای تیر و کمان است.

سوال: بنیانگذاران و موسسین این رشته ورزشی در افغانستان کی ها اند؟

جواب: بنیان گذاران این رشته همایون عالمیان، قسام زرور داکتر عتیق احمدزی و تعداد دیگر از ورزشکاران است. این رشته ورزشی در چوکات تربیت بدنی و کمیته ملی المپیک رسماً در سال ۱۳۸۴ هـ ش به فعالیت آغاز نمود.

سوال: از آن جاییکه ورزش آرچری یا تیر وکمان از تاریخچه طولانی برخوردار است، وگفته میشود که اولین خاندان ورزش های المپیکی نیز به شمار میاید. آیا تا به حال این ورزش را از آدرس افغانستان در بازی های المپیکی شامل ساخته اید یا خیر؟

جواب: ورزش آرچری یا تیر و کمان واقعاً یک ورزش تاریخی است که شامل بازی های المپیکی نیز میباشد ولی تا به حال از آدرس افغانستان این ورزش در بازی های المپیکی رسماً ثبت و راجستر شده اما کوشش های ما بخاطر ثبت و راجستر این ورزش در بازی های المپیکی جریان دارد.

سوال: آیا تا به حال در این رشته ورزشی ورزشکاران تان در مسابقات خارجی اشتراک نموده اند یا خیر؟

جواب: در بخش آرچری یا تیر و کمان یک بار در مسابقات جنوب آسیا ورزشکاران ما اشتراک نمودند و مقام سوم افتخاری را به نفع افغانستان کسب نمودند.

سوال: به نظر تان ورزش های رزمی زیاد در افغانستان پیشرفت نموده یا ورزش های اجتماعی؟

جواب: در هر دو بخش ورزشکاران ما خوب درخشیده اند و به شکل مساوی در افغانستان فعلاً هم ورزش رزمی پیشرفت کرده وهم ورزش اجتماعی که شامل فوتبال، کریکت، والیبال، فوتسال و غیره میشود.

سوال: استاد محترم با وجودیکه ورزشکاران ما با مشکلات زیاد مواجه اند، و امکانات کافی هم در اختیار ندارند، نظر به سایر کشورهای جهان، چه باعث شده است که در اکثر مسابقات ورزشکاران ما نتایج خوبتر به نفع افغانستان کسب میکند.

جواب واقعاً ورزشکاران ما مشکلات زیاد دارند عواملی که اکثریت وقت ها باعث کامیابی ورزشکاران ما میشود در قدم اول روحیه بلند وطنپرستی است که در نزد ورزشکاران ما وجود دارد صبر، استقامت، تلاش پی در پی ایمان و باور داشتن به کامیابی مثبت اندیشی از عواملی است که در موفقیت ورزشکاران ما نقش بارز را بازی میکند.

سوال: استاد محترم! در آینده چه پلان هایی دارید بخاطر رشد ورزش باتوران دود و آرچری در افغانستان؟

جواب: بخاطر رشد هر چه بهتر و خوبتر این ورزش ما سیمینار ها، کورس های آموزشی، مسابقات رون و تیم ملی را برگزار می نماییم و به چهره برتر این رشته زمینه مسابقات خارجی را فراهم میسازیم.

سوال: پیام تان به ورزشکاران و آن عده کسانیکه ورزش نمی کنند چیست؟

جواب: ورزش وسیله صحت جسمی روحی و عاطفی هر انسان است هدف اصلی سپورت یافتن حقیقت، حاکمیت انسان بالای خود و نفس خود است، زمانیکه یک انسان به نفس خود حاکم شود در هر کار کامیاب وموفق شده میتواند و پیام من برای آن عده کسانیکه ورزش نمی کنند این است که ورزش کنند تا در تمام امورات زندگی خود نتایج خوبتر کسب نمایند.

سوال: استاد محترم! تشکر از اینکه وقت گرانبهای تان را در اختیار ما گذاشتید. در آخر از دولت افغانستان در رابطه به پیشرفت ورزش به خصوص ورزش باتوران دود و آرچری چی میخواهد

جواب: خواست من از دولت افغانستان این است که بخاطر رشد ورزش زمینه گرفتن سیمینار ها، کورس های آموزشی، مسابقات ملی و بین المللی را به ورزشکاران این رشته و سایر رشته ها فراهم بسازد.

محمدطارق صابر

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکیې له ((TRT)) راډیو تلویزیون سره د جمهور...

د افغانستان پر سند کوم تا اصلاح شوی جنګ بدل شوی. تر اوسه هم دوام لري. تروریستي ولې، اوس هم د مدارسو د شبکو له لارې پناه ځایونه او پیسونه لري. چې په لومړیو مرحلو کې په همدغو ځایونو کې د نوې خوځښت پیاوړی، د پخوانو وړ دی. چې اوس د پاکستان حکومت کار کوي چې په دې هېواد کې د مدرسو تعلیمي نصاب بدل کړي.

همدا موضوع چې لومړي وزیر عمران خان کې په مکرر ډول یادونه کوله. دا وه چې آیا د پاکستان پخوانی پالیسي خپل هېواد په ګټه یا په زیان ده. د دواړو هېوادونو (افغانستان او پاکستان) راتلونکې اړیکې به د دې پوښتنې ځواب روښانه کړي. زموږ موخه دا ده، چې دواړه خپلواک ډولتونه د هر اړخیزو همکاریو اړیکې پیدا کړي. موږ کولای شو دغو دوه اړخیزو ته زمینه برابره کړو.

په اسلام آباد کې مې پخپله وینا کې د اتصال موضوع په وضاحت تشریح کړه. هغه موضوعات چې ما ورته اشاره وکړه دا وو، چې افغانستان له ډول تضمینونه برابرولی شي. هدف دا و، چې هغوی ته واک ورکړو چې دواړه هېوادونه کولای شي خپل ځان له وابستګۍ خلاص کړي او د انرژۍ، ګازو، اتصال، نوري فایبر او نورو برخو کې همکاري ته زمینه برابره کړي. د دې موخې د ترلاسه کولو لپاره یو چوکاټ شته چې موږ کولای شو سیاسي، امنیتي حسابونه، د جرمنو وضع کول، په مخدره توکو، پولیس او چاپېریال ساتنې برخو کې هغوی له پاکستان سوداګرو او پانګوالو ته تضمینونه برابر کړو. موږ باید د خپلو اړیکو په اړه فکر وکړو او کولای شو له یوه بل سره کار وکړو. په رښتیا هم چې دا د پاکستان لپاره یوه حیاتي پوښتنه ده. سره له دې چې پاکستان په سالونو ډول یو بوسنګر هېواد دی او په اغېزناک ډول خپل رول لوبوي. خو پخوانیو پالیسیو دغه هېواد منزوي کړ: تر هغه ځایه چې د بوزلي کچې د راکمولو پر ځای یې دغه هېواد د پورونو زیاتوالي او راتلونکي ابهام سره مخ کړی دی. د یادولو وړ ده، چې لومړي وزیر عمران خان په جدي ډول د بوزلي د له منځه وړو په لټه کې دی. که څرګ د بوزلي له منځه وړل، چاپېریال ساتنه او د اتصال اجنډا د خپلې ګډې همکارۍ اساس وګڼو، فکر کوم کولای شو مخکې ولاړ شو. خو د دغو اقداماتو سره

تحلیلګرانو همدا ورانوینه کوله چې په شپږو میاشتو کې به امنیتي ځواکونه سقوط شي. هغوی غوره او منتقلي شوي. ډول عصر مې هڅه کړې چې جوړولو او آبادۍ ته لېوالي وښیم، نه د جګړې رهبرۍ ته. خو د وسله والو ځواکونو د اعلی سرقوماندان په توګه د هېواد په امنیتي او دفاعي ځواکونو ډېر زیات وخت په امنیتي برخه کې اصلاحات ترسره شوي. هغه څه چې په تېر کې له مقاومت سره مخ شوي وو حاضر شه. د افسرانو، پرسونلو او سرتېرو غوره او نوی نسل په هېواد کې فعالیت کوي. دې برخې اصلي ستونزه په سیستمونو، پروسو، مدیریت او رهبرۍ کې وه.

سږ کال، په ځانګړي ډول په تېرو شپږو میاشتو کې، په امنیتي برخه کې، همکارانو مې په غوره ډول خپلې دندې ترسره کړې. دا د فضلي یو اړخ دی، دا ځکه چې موږ د سل زره تړوالو ځواکونو خالي ځای ډک کړ او د جمهوررییس کرزي په وخت کې مې په وینا د امنیتي مسوولیتونو د لېږد بهیر طرحه او مدیریت پر غاړه درلود.

دویمه برخه، د ترهګرۍ موضوع ده. ترهګري یوازې زموږ ستونزه نه ده، بلکې یوه سیمه پېره او نړیواله ستونزه ده. ولې موږ پر دې ټینګار کوو چې له طالبانو سره د سولې بوې خو کړې، نه ورسېږو، دا ځکه چې طالبانو (په افغانستان کې) نورو اترهګرو) ډلو ته د ودې مناسب بستر برابر کړی دی.

داعش هم د همدغه مناسب بستر په پایله کې، چې هغوی ته برابر شوی (افغانستان) ته راغلل او په پایله کې ازموږ له ځواکونو سره) جنګېږي. له اوسنۍ جګړې د (طالبانو) اېستل به له بهرنیو اشغالګرو سره د ناوړېځوالي ستونزې ته بدلون ورکړي او هغه مهال تولنه کولی شي د هغوی په مقابل کې بسیج شي.

افغانستان د سیمې او نړۍ د امنیت لومړی کرښه ده. موږ د هر یوه هېواد په استازولۍ جنګېږو، دا ځکه چې سیمه ییزه همکاري موږ په خیرات کې نه غواړو، بلکې رښتیني کېډل یې ګډو همکاریو له اړتیا لري. موږ د (ځواکونو) د شمېر په برخه کې انعطاف منوونکي یوو. هر څومره چې شننې کېږي، په هماغه کچه به د ځواکونو شمېر کم شي او کمو مالي سرچینو ته به اړتیا وي. باوري یم چې په راتلونکو څلورو پنځو کلونو کې به د

[illegible]

لګښتونو د کموالي پلان ورکړی او آیا په دې اړه بحثونه دوام لري؟

جمهوررییس غني: یقیناً موږ په دې اړه دوامدار بحثونه لرو. خوښ یم، چې همدا اوس هم موږ د لګښتونو د کموالي په حال کې یوو. موږ همدا راز زموږ په غوښتنه د ځواکونو د شمېر په کموالي مفصل بحثونه

[illegible]

کې وليسي، ځان په دې کور اهېوادا پورې تړلی بولي. همدا راز په دې بهیر کې، ایرانه هېواد ته د کډوالو او هغو افغان قشرونو راګرځول دي چې بهر ژوند کوي. ترڅو څلور میلیونه کسان په کډوالۍ کې ژوند کوي چې له دې ډلې یو میلیون کسان د ترکیې په ګډون د همکاریو او اقتصادي پراختیا سازمان (OECD)

[illegible]

خبریال: او د موقت حکومت په اړه چې ځنې ویل کېږي، هغه څنګه؟

جمهوررییس غني: دا یې معنی څرګندوي چې ځینې حکومت چې په دیموکراتیک ډول انتخاب شوی وي، د حل انتصال حق نه لري. په کوم صلاحیت موقت حکومت جوړېږي؟

شرعي بازرسان ها!!

[illegible]

ویبسایټ: ... او د طالبانو د ... ویبسایټ آنلاین مسلط مستبد...

[illegible]

هېواد: اوس به لوامراني ته ځپا پلار ستراتیژي ور وښیي!!

مطالعه کتاب ((اګر جهانیان شکست بخورند))...

نیروهای جامعه جهانی در اثر انګیزه های ګوناګون داخلی و خارجی، احساس و حضور آنها حتمی و ضروری پنداشته شود افغانها در اساس پندار برمنفعت های ملی خویش میتوانند درین باره فکر کنند که به چقدر نیروها و برای چه مدت نیاز است.

آن افغانانی که به رازهای منفعت های ملی کشور میدانند آنان این نیاز را احساس می کنند که نیروهای خارجی تا آن زمان در افغانستان باید بمانند که افغانستان و اردوی آن قابلیت دفع و طرد حملات دشمنان مغرض داخلی و خارجی را داشته باشند تا بقیه جهان از سوی افغانستان احساس آرامش و مصئونیت داشته باشد.

این یک حقیقت روشن و هویدا است که در رګ های این ملت غیور خون تمدن دوران میکند و به ګونه همه جانبه باید از اسارت جنګ و جنګ طلبان رهایی یابند که پس از چنین حالاتی، نه بهانه ی برای ګسیل نیروهای جهانی به میان آمده میتواند و نه نیازی به حضور آنان میرود و نه افغانان دیګر تحمل آمدن نیروهای خارجی را دارند.

برګ های کتاب ((اګر جهانیان شکست بخورند)) عناوین ذیل را احتوای می نماید.

«این مجموعه از نوشته های سیاسی و اجتماعی ((اګر جهانیان شکست بخورند)) یک کرسی ریاست جمهوری و یک درجن نامزدان، محکمه خود قابل محکمه است، سوزاندن مکتب ها، سوزاندن زنده ګانی، احمدی نژاد در افغانستان به انګیزش نژادی میپردازد، هفتم و هشتم ثور، دو سر یک اندوه، نیاز به قانونیت و حضور نیروهای جهانی، القاعده در افغانستان و القاعده در پاکستان، فرهنګ شکایات سیاسی در افغانستان، سپاهیوستی در آستانه کاخ سفید، فقر مادر بسیاری از بد بختی ها، بنا براین چه خواهد شد؟ اطمینان به تمام افغانان ملت پرور، سیاست بیمار و ادویه تاریخ ګذشته، فریاد چهارتراش وغیره میباشد. این کتاب به زبان پشتو ودری هرکدام آن به تیراژ یک، یک هزار جلد در مطبعه دانش به چاپ رسیده است.

افغان اعلانات

مهرنواخانه عبدالخالق عزیزی ملکیت عبدالسمیع ولد بسم الله دارنده تذکره ج سوم ص ۱۲۳ ث ۲۶۰۳ مسکونه اصلی ولایت کابل واقع ناحیه هشتم ولایت کابل مفقود ګردیده از اعتبار ساقط است اشخاص وموسسات ودوایر دولتی در مورد ادعای داشته باشند از تاریخ نشر اعلان الی مدت سه یوم به این آدرس مراجعه نمایند ۲۵۴۶

◈ ◈ ◈ ◈

محمد فاروق فرزند محمد نعیم دارنده تذکره ج ۷ مرکز ګردیز سال ۱۳۵۷ ص اول ث ۲ مسکونه اصلی ولایت پکتیا امتیاز یک باب درملتون ملکیت خویش را به اسم نوی شهشاه واقع ناحیه هشتم ولایت کابل بالای محترم سید کبیر ولد لعل سید دارنده تذکره جاول ص ۱۲ ث ۴۰۳ مسکونه اصلی ولایت ننګرهارفروش میرساند اشخاص موسسات ودوایر دولتی که بالای در ملتون مذکور ادعای داشته باشند از تاریخ نشر اعلان الی مدت ده یوم به این اداره اطلاع دهد ۲۲۸۶

◈ ◈ ◈ ◈

اوراق دعوی خیر ولد نورالله علیه اسامیان تیمور ولد عبدالغیاث وحکمت الله ولد تیمور در این محکمه تحت رسیدګی قرار دارد بنابر این به اطلاع اسامیان تیمور ولد عبدالغیاث وحکمت الله ولد تیمور رسانیده می شود تاجهت رسیدګی دعوی به محکمه حاضر ګردند در صورتیکه نامبرده ګان تامدت دوماه جهت تعقیب دوسیه نسبتی شان به محکمه ابتداییه تجارتی ب ولایت کابل حاضر نګردد در غیاب شان تصمیم اتخاذ وانګاه حق شکایت را ندارند ۲۲۱۱

◈ ◈ ◈ ◈

موضوع اعلان سه سیت تجهیرات طبی مورد ضرورت دیپارتمنت اورتوپیدی شفاخانه تدریسی علی آباد

ریاست پوهنتون علوم طبی کابل "ابوعلی ابن سینا" از تمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مینماید تا در پروسه داوطلبی باز داخلی پروژه سه سیت تجهیزات طبی مورد ضرورت دیپارتمنت اورتوپیدی، شفاخانه تدریسی علی آباد ریاست پوهنتون علوم طبی کابل "ابوعلی ابن سینا" اشتراک نموده ونقل شرطنامه مربوط را از تاریخ نشراعلان الی ۲۱ روز تقویمی از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون علوم طبی در اوقات رسمی بدست آورند. شرطنامه را مطالعه نموده و آفرهای خویش را مطابق شرایط مندرج شرطنامه طبق قانون وطرزالعمل تدارکات طور سربسته ارایه نمایند، آفرهای ناوقت رسیده وانترنتی قابل پذیرش نمیباشد. تضمین آفر بصورت تضمین خط بانکی ارایه ګردد، وجلسه آفرګشایی بروز وتاریخ تعیین شده مندرج شرطنامه در معاونیت مالی واداری، ریاست پوهنتون علوم طبی کابل واقع سرک عمومی کارته سخی دایرمیګردد

◈ ◈ ◈ ◈

محترم رحیم جان ولد نورعلم دارنده تذکره نمبر ۶۸۱۹۹۷۰ مسکونه ولایت ننګرهار میخواهد بحیث دربور درمربوطات شاروالی کابل تقرر حاصل نماید نامبرده اګر به دوایر و موسسات مسئولیت داشته باشد الی مدت یک هفته

[illegible]

در ریاست مالی واداری شاروالی کابل مراجعه نماید درغیر آن حق شکایت را نخواهد داشت ۲۲۹۰

◈ ◈ ◈ ◈

یک قطعه کارت هویت مربوط محترم دوهم بریدمن سیدشاه الدین فرزند ملا شریف کارمند اداری ریاست ښاروالی ابتدایه مبارزه علیه جرایم امنیت داخلی و خارجی مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۲۸۹

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم سید نصیر ولد احمد ابراهیم مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۱۸

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم حبیب الله ولد احمد نعیم مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۱۹

◈ ◈ ◈ ◈

جواز تجارتی ۱۰۱۲۱۱۸ ...

[illegible]

پاسپورت سیاحتی به اسم موس خان ولد محمد نبی مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۲

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم خالد ولد فضل مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۴

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم مختار احمد ولد نوروز مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۵

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم احمد زی ولد نوریالی مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۶

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم اوراس محمد ولد عبیدالله مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۷

◈ ◈ ◈ ◈

پاسپورت سیاحتی به اسم محمد آغا ولد نورالحق مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۹

◈ ◈ ◈ ◈

جواز تجارتی نمبر ۱۰۲۰۲۵۱ به اسم شرکت تجارتی سردار محمد مفقود ګردیده اعتبار ندارد ۲۷۲۸

◈ ◈ ◈ ◈

شماره دعوت نامه داوطلبی -MOE/NCS 007/98-NCB

وزارت معارف ازتمام داوطلبان واجد شرایط دعوت مینماید تا درپروسه داوطلبی تهیه وخریداری خدمات اسمارت نت (Smart Net) ضرورت ریاست تکنالوژی معلوماتی بابت سال مالی ۱۳۹۸ اشتراک نموده ونقل شرطنامه مربوط را درحافظه یافلش دسک ویا ازویب سایت www.npa.gov.af بدست آورده، آفرهای خویش رامطابق شرایط مندرج شرطنامه وطبق قانون وطرزالعمل تدارکات طور سربسته ازتاریخ نشر اعلان الی ساعت ۱۰:۰۰ قبل از ظهر روز پنج شنبه مورخ ۱۳۹۸/۰۵/۱۷ میباشد به آدرس ذیل ارایه نمایند. آفرهای نا وقت رسیده وانترنتی قابل پذیرش نمیباشد تضمین آفر بصورت پول نقد و یاتضمین بانکی 190,000 افغانی (یک صد و نود هزار افغانی) بوده آدرس مندرجه فوق

مدیریت عمومی تدارکات اجناس، ریاست تدارکات، دهلیز «د»، وزارت معارف - محمد جان خان وات، ده افغانان، کابل - افغانستان ۲۵۲۵

HEWAD DAILY

هیواد

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

پنجشنبه د ۱۳۹۸ کال د چنګاښ ۲۷ مه ۱۴۴۰ ق د ذوالقعدې ۱۵ مه د 18/7/2019

په فاریاب کې د طالب قوماندان په ګډون ۱۹ وسله‌وال وژل شوي

د فوټبال په نړیوال جام کې د افغانستان ځای معلوم شو

ولسمشر غني د سعودي له شهزاده سره پر دوه اړخیزې همکارۍ خبرې کړې

ولسمشر له محمد بن سلمان سره په ټیلفوني تماس کې د سولې لپاره د سعودي پر رول، امنیتي مسایلو، تروریزم ضد جګړې او د سعودي عربستان بازارونو ته د افغاني تولیداتو په برخه کې د ښځینو ولږي کولو په اړه خبرې کړې دي

ولسمشر غني د سعودي عربستان له شهزاده او ولیعهد محمد بن سلمان سره په افغانستان کې د سولې لپاره ټوپاڼلي دي. له ارګه په دې اړه په خبره شوي خبرپاڼه کې راغلي، ولسمشر غني شنبې په ماښام له محمد بن سلمان سره ټیلفوني تماس نیولی ورسره یې د سولې لپاره د سعودي پر رول، امنیتي مسایلو، تروریزم ضد جګړه او د سعودي عربستان بازارونو ته د افغاني تولیداتو په برخه کې د ښځینو لږې کولو په اړه خبرې کړې دي. ولسمشر دغه راز له شهزاده بن سلمان سره په سیمه ییز اقتصادي اتصال کې د سعودي عربستان په رول هم ټینګار کړی. سعودي عربستان هغه هېواد دی چې د افغانانو په مشرۍ او مالکیت یې د سولې له پروسې ملاتړ کړی خو ورسره په څنګ کې داسې هم ویل کېږي چې سعودي د پاکستان په څېر له ترهګرو ډلو څخه قوي ملاتړ کوي، خو دواړو هېوادونو بیا تل دا تورونه رد کړي دي

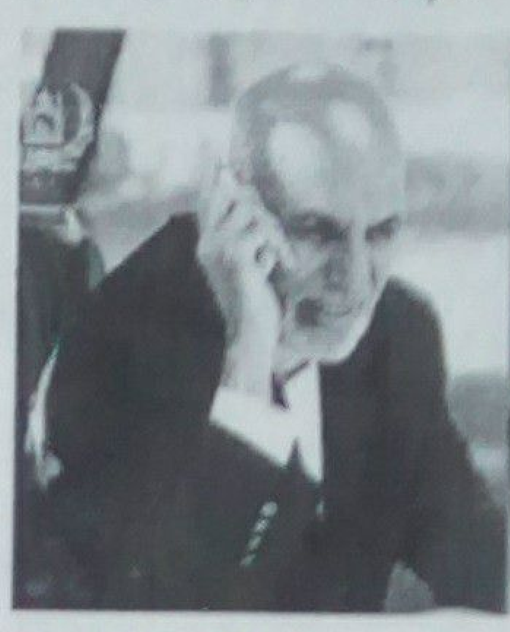

جمهوررئیس غني د شهید برید جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي جنازې ته درناوی وکړ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهوررئیس محمداشرف غني پرون له ... ته په د مسوولینو له لوړې پر وخت خپل حقونه او خدمات رسول کېږي او د شهید

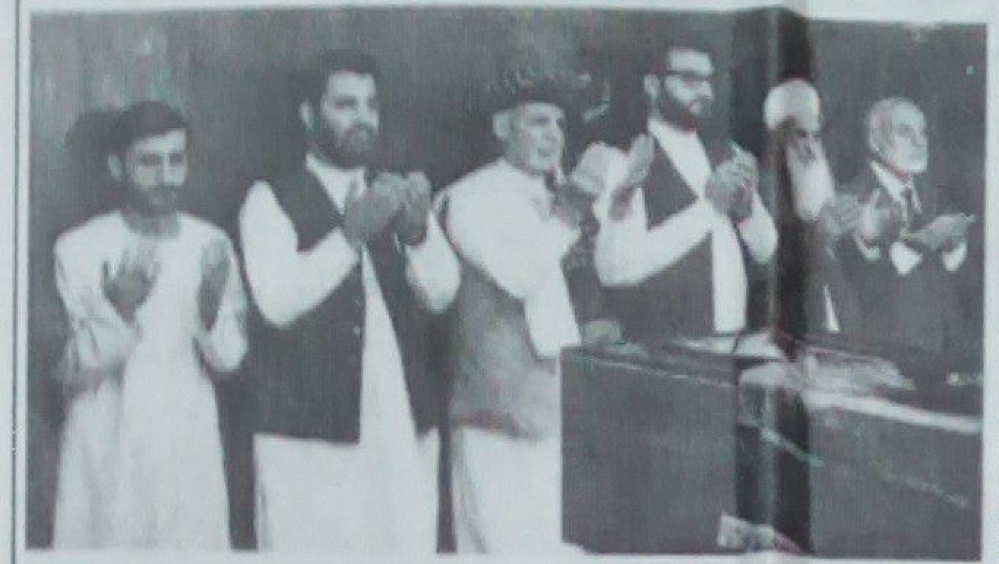

عرمي محکې د یو مراسمو په ترخ کې د شهید برید جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي جنازې ته، چې په تروریستي برید کې شهید شو، درناوی وکړ. جمهوررئیس غني په شهید محمد داوودخان روغتون کې د شهید برید جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي ارواح ته د دعا پرمهال وویل: نن د هېواد هغه زړېتیني او خدمتګار بچي خاورو ته سپارو، چې خپل ځان یې د هېواد دفاع او د نظام ساتنې ته وقف کړی و. خو ذلیل دښمن په شهادت ورساوه. جمهوررئیس وویل: د شهید احمدزي د شهادت له امله د ده درنې او محترمې کورنۍ ته، چې خپل نومیالی زوی هم د هېواد د خدمت په لار کې قرباني کوي او همدارنګه امنیتي ځواکونو او د افغانستان خلکو ته تسلیت وایم. جمهوررئیس څرګنده کړه: زموږ ژمنه داده چې د شهید احمدزي کورنۍ او اولادونو

احمدزي اولادونه به د خپل شهید پلار د مئانت، زړورتیا او اعتماد هغه ځای چې تش خالي دی، په ویاړ سره ډک کړي. وروسته د شهید برید جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي د کورنۍ په استازیتوب د هغه ورور او د کوچیانو چارو د انجام عمومي رئیس استاد حبیب الرحمن د جمهوررئیس او ټولو له شریکې څخه په مننې وویل: موږ له هېڅا سره کومه شخصي ستونزه نه لرو او خومره قرباني مو چې ورکړې دا د نظام د بقا او د وطن د سرلوړۍ لپاره دي او زموږ د وطنپالنې ازادۍ په هندامي پیاوړي وي. وروسته جمهوررئیس غني تر نظامي ټوپ پورې د شهید برید جنرال حاجي عبدالغفار احمدزي د جنازې د لېږد په مراسمو کې چې د هېواد په درې رنګه بیرغ پوښلې وه او د لښکرو قطعي منسوبینو په خپلو اوږو لېږدوله، ملتیا وکړه

په هر صورت له مؤقت حکومت ...

جوړېدو ته حال دا چې د ولسمشر غني په حسره به افغانستان کې ثبات بوازې د ولسواکو حکومتونو په پیاوړتیا او ښه‌نلیا سره منځته راتلی شي. ولسمشر زیاته کړې که افغانستان د خلکو په رایه منتخب نظام ونه لري نو هېواد کې ثبات نه شي راتلی دا په داسې حال کې ده چې د سولې د خبرو په لومړیو پړاوونو د ولسمشر غني د ملي امنیت شورا سلاکار حمد الله محب هم د زلمي خلیلزاد د مذاکراتو له طرز څخه اندېښنه څرګنده کړې وه او زیاته کړې یې وه، نوموړی د سولې مذاکرات داسې مخته وړي چې ترې معلومېږي دی د یوې معاملې په لټه کې دی بلخوا په دې وروستیو کې داسې ګنګوسې دي چې د حنیف اتمر د ټاکنیز ټیم غړی عمر زاخېلوال او د بهرنیو چارو وزارت پخوانی سیاسي مرستیال د مؤقت حکومت د جوړېدو لپاره هڅې کوي او حامد کرزی د دغې خبرې ملاتړی بکاري. د ارګ یوې سرچینې ویلي، کله چې مایک پومپیو افغانستان ته په ناڅاپي سفر راغلی، نو له مشرانو سره یې په غونډه کې حامد کرزي دا خبره وړاندې کړه چې بېرې مؤقت حکومت جوړ شي

طالبانو په وردګو کې د سویډن کمېټې ...

په اعلامیه کې ویلي، په دغه ولایت کې یې ۷۷ مرکزونه تړل خو په شپږو ولسوالیو کې د طالبانو د ګواښ له کبله خپل ۴۲ مرکزونه تړي. له دغو روغتیایي مرکزونو له د ورځې ۵۷ زره کسان د ښځو او ماشومانو په شمول د درملنې خدمتونه ترلاسه کوي. په افغانستان کې د سویډن کمېټې مشره سوني مانس وایي: د روغتیایي خدماتو بندول په بشکاره له بشري حقونو څخه د طالبانو د سرغړونې په معنا دي. طالبانو لا په دې اړه څه نه دي ویلي، خو دغې ډلې تر دې وړاندې هم د هېواد په ګڼو سیمو کې روغتیایي مرکزونه تړلي او بیا یې یاد عملیات یا د فشارونو په نتیجه کې د بیا فعالیت اجازه ورکړې ده

((د افغانستان له ځنګلونو داعش ډله ...

د داپاکستان مشتي دي، چې د افغانستان د ورانولو او بربادۍ لپاره د داعش او ترهګر او بیا هم د طالب په جامه کې راځي او د ځنګلونو د قاچاق تر څنګ د افغانستان د ... سوکالي مخنیوی کوي، ولسمشر غني هم یوه ترکي تلویزیون ته په مرکه کې ویلي، چې پاکستان له هر له افغانستان سره په مخامخ ناعلام شوې جګړه بوخت دی

هیڅ ترهګر به سرپورته کولو ...

کانګرېس ته په راپور کې ویلي چې داعش ډلې په افغانستان کې فعالیتونه پراخ کړي او زیاتې سیمې یې ونیولې دي، خو د ملي دفاع وزارت ویاند روح الله احمدزي بیا ویلي: افغان ځواکونو د ترهګرو د فعالیت سیمې پر دوی تنګې کړې دي. نوموړي دغه راز زیاته کړه، افغان ځواکونو اوس د لوېو لارو د امنیت په خوندیتوب کې هم بریا ترلاسه کړې او ګڼې لویې لارې یې پرانیستې دي

سیما سمر تر ۱۸ کلونو وروسته له دندې لرې شوه

د ولسمشرۍ ماڼۍ یوې معتبرې سرچینې ویلي، چې د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون مشره ډاکټره سیما سمر له دندې لرې شوې ده. دغه سرچینې پرون امریکا غږ ته ویلي، چې ژر به یې په ځای بل څوک معرفي شي. دا په داسې حال کې ده چې، افغان ولسمشر محمد اشرف غني، عبدالله عبدالله، سرور دانش، لوی څارنوال او د افغانستان قاضي القضات څه موده مخکې له څو تنو سره د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون د کمېشنرۍ لپاره مرکې کړې دي. سیما سمر له شاوخوا اتلسو کلونو راپدېخوا د افغانستان د بشري حقونو د خپلواک کمیسیون مشره وه

حکومت د ملکي تلفاتو د مخنیوي ګډه کمېټه جوړه کړه

ملي امنیت شورا، د عملیاتو د څار او د ملکي تلفاتو د مخنیوي لپاره د امنیتي ارګانونو ګډه کمېټه جوړه کړه د ملي امنیت شورا له خوا په دې تړاو رسنیو ته په استول شوې خبرپاڼه کې راغلي، د دغې څانګړې کمېټې په اړه پرېکړه د امنیتي بنسټونو د رهبرۍ په غونډه کې شوې ده. خبرپاڼه د ملي امنیت شورا سلاکار حمدالله محب له قوله لیکي، حکومت د ملکي تلفاتو د مخنیوي لپاره هر ډول ممکن ګامونه اخلي، خو طالبان بیا برعکس له ملکي وګړو څخه د سپر په توګه استفاده کوي او په تر... لاسته نیسي. دا په داسې حال کې ده چې په دې وروستیو کې د ځانګړو شپېږو او څوارلسو عملیاتو له کبله په بغلان، وردګو، لوګر او ارزګان کې د ملکي تلفاتو او ... ادعاوې شوي دي. بلخوا د طالبانو له خوا په زابل، غور او کندهار کې د توغندیز برید او سرک غاړې ماین چاودنو کې د درنو ملکي تلفاتو راپورونه راغلي دي. همدا راز په کابل او غزني کې وروستیو بریدونو هم ... وسوده چې د طالبانو په نسبت ... زیانمن شوي دي. په دې تړاو تېره ورځ په کابل کې د یوناما دفتر له بسکیلو لوړپو چارواکو ... چې ملکي تلفات صفر کړي. دغه راز یې پر طالبانو غږ وکړ چې ... سرک د غاړې ماینونه ... او ناقانونه وسلې دي چې اکثره تاوان یې ملکیانو ته اوړي

د سولې احتمالي هوکړه، پر ولسمشریزو ټاکنو اغېز ...

چې د ارګ پر رسمي فیسبوک پاڼه خپره شوې، ښاغلي غني زیاته کړې: «انتخابات مهم دي. ځکه انتخابات د اساسي قانون له مخې یو ضروري پروسه ده او د افغانستان راتلونکی ولسمشر هغه کس دی چې د سولې لپاره واک ولري. ځکه سوله سختې پرېکړې، سختې چارې او هلې ځلې غواړي او باید وکولی شي چې پرېکړې یې د افغانستان پر خلکو ومنل شي». ولسمشر غني په دې مرکه کې د مؤقت حکومت اوازې بې مانا وبللې. نوموړي همدارنګه له طالبانو سره د سولې د هوکړې په اړه وویل چې، دې ملي امارت د افغانستان خلکو منلې نه دي، ملکي په زور پرې تحمیل شوی او د پاکستان په وینا سوله باید د جمهوریت په چوکاټ کې وي نه د امارت له لارې شتیکي سره پېښېدې مرکه کې ولسمشر محمداشرف غني په دوو پړاوونو کې د سولې پر هوکړه ټینګار وکړ. هغه وویل هیله‌مند دی چې ابتدایي توافق له انتخاباتو مخکې د سپټمبر تر لومړۍ نېټې پورې وشي ورسې به د نوموړي په وینا جامع هوکړه کېږي چې د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ د مذاکراتو په نتیجه کې به ترلاسه کېږي او ورسې به عملي کېږي. د ولسمشر محمداشرف غني په وینا هر ډول سوله چې کېږي باید د افغانستان خلک یې د ملي شورا، لویې جرګې او یا ټول‌پوښتنې له لارې تایید کړي. په همدې اوونۍ کې په کابل کې د امریکا سفیر جان بس له ازادۍ راډیو سره په مرکه کې ویلي وو، په افغانستان کې د جګړې ختمول د دوی لومړیتوب دی. خو زیاته یې کړه، دوی په عین حال کې د ولسمشرۍ د انتخاباتو چمتووالي لپاره د انتخاباتو له خپلواک کمیسیون سره مرستې ته هم دوام ورکوي. د جان بس په وینا ممکنه ده چې دواړه پروسې خوا په خوا مخ ته پورول شي. د ترکیې له تي ار تي تلویزیون سره په دې مرکه کې ولسمشر محمداشرف غني د پاکستان په اړه وویل، هغه هېواد ته به خپل وروستي سفر کې چې له پاکستاني چارواکو سره د مخامخ خبرو پر مهال د افغانستان په اړه د هغوی په لید لوري کې د بدلون نیت درک کړی. ولسمشر غني وویل، د پاکستان په دولت کې به لوړه کچه د لیدلوري بدلون پېښې معنی لري چې هغه به منځني کچه هم د افغانستان په اړه لیدلوري بدل شوی. د نوموړي په وینا لا هم پاکستان د افغانستان خلاف په مخامخ ناعلام شوې جګړه کې ښکېل دی.

بهرني لنډ خبرونه

پر ترکیه د اف ۳۵ ډوله الوتکو د پلور معامله

د امریکا ولسمشر ټرمپ ویلي دي، ځکه چې امریکا نه شي کولای پر ترکیې د «اف-۳۵» جنګي الوتکې وپلوري؛ ځکه ترکیې د روسیې د هوایي مدافعې «(اېس ۴۰۰)» توغندیو د پېرلو پرېکړه کړې. خواشیني څرګنده کړې ده. ټرمپ دغه څرګندونې پرمه ورځ د کابینې له غونډې مخکې وکړې، خو نوموړي د هغو بندیزونو په اړه چې په دې خاطر یې پر انقرې د لګولو ګواښ کړی، څه ونه ویل. ټرمپ وویل دا عادلانه نه ده چې امریکا پر ترکیې د سلو الوتکو د پلورلو معامله لغوه کړې او پخوانی ولسمشر بارک اوباما یې ګرم وباله

اورزولا فن در لاین د اروپایي کمېسیون مشره شوه

چې د اروپایي ټولنې پر دې مهمه څوکۍ ټاکل کېږي. پرمه ورځ د ۷۵۱ کسیز اروپایي پارلمان غړیو د جرمني دې منځلارې ښي اړخې سیاستوالې ته د اروپایي کمېسیون د مشرتابه لپاره ۳۸۳ مثبتې رایې ورکړې. ۳۲۷ رای یې مخالفې وې او ۲۲ رایې هم ممتنع وې چې په دې توګه نوموړې د پام وړ مخالفت سربېره پر دې څوکۍ تائید شوه. اروپایي پارلمان د جرمني پخوانۍ دفاع وزیره اورزولا فن در لاین د اروپایي کمېسیون د راتلونکې مشرې په توګه تائید کړه. نوموړې لومړنۍ ښځینه مشره ده،

ایران: د تېلو له بهرنۍ کښتۍ سره یې مرسته کړې

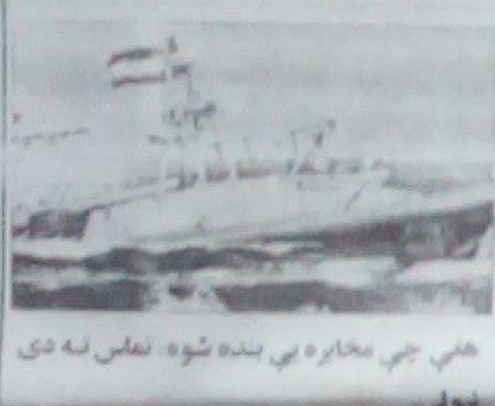

ایران وایي د تېلو له بهرنۍ کښتۍ سره یې په هرمز تنګي کې مرسته کړې، خو امریکا اندېښنه ښودلې، چې ایران دغه کښتۍ نیولې ده. د ایران د بهرنیو چارو د وزارت ویاند عباس موسوي ویلي: هېواد یې بهرنۍ کښتۍ چې ماشین یې کار پرېښی و، بندر ته لېږدولې. خو امریکا ویلي، دغې کښتۍ له خپل مالک سره په هغې چې مخابره یې بنده شوه، تماس نه دی نیولی. د جولای له ۱۴مې وروسته ...

د ټرمپ د څرګندونو په اړه د استازیو پرېکړه‌لیک

د امریکا د استازو جرګې هغه پرېکړه‌لیک تصویب کړ، چې د ولسمشر ټرمپ وروستۍ څرګندونې چې هغه تبعیضي بلل شوې، غندي. د دې جرګې ډیموکراټو او خلورو جمهوري غوښتونکو غړو له ۲۳۵ ډیموکرات غړو سره یوځای د دغه پرېکړه‌لیک ملاتړ وکړ. د پرېکړه‌لیک متن په سختو ټکو د ټرمپ د توېږ پالنې څرګندونې، چې د نویو امریکایانو او د نېلو رنګونو خلکو پر ضد کړې او اندېښنې زیاتوې او هغه قانوني کوي، غندي. دغه لانجه وروسته له هغې راپورته شوه، چې ټرمپ په ټوېټرې پیغامونو کې د کانګرېس څلورو ډیموکراتو ښځینه غړو ته وویل، بېرته دې خپلو هېوادونو ته لاړې شي.

ترکیه له روسیې سره په ګډه نوي توغندي جوړوي

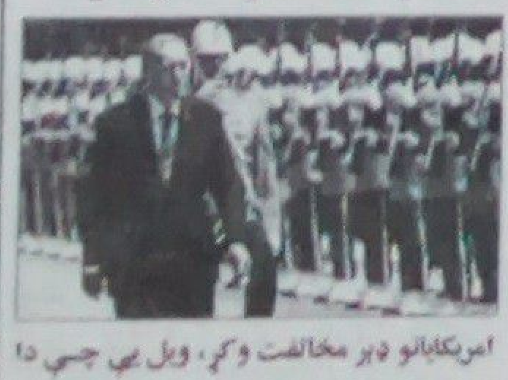

د ترکیې ولسمشر رجب طیب اردوغان له روسیې له د اېس ۴۰۰ توغندیز سیستم له ورسېدو وروسته خبر ورکړی چې دا هېواد به مسکو سره په ګډه د نویو توغندیو په جوړولو کار پیلوي. اردوغان دا خبرې انقرې ته د روسي اېس ۴۰۰ توغندیز سیستم د وروستۍ جوپې له ور رسېدو سره سمې کړې او زیاته کړې یې ده، موږ دا توغندي د امریکا له شدید مخالفت سره سره اخیستي دي. امریکایانو ډېر مخالفت وکړ، ویل یې چې دا نه شئ اخیستلی، بیا یې ویل، چې نه شئ یې هېواد ته راوستلی.

دوه میلیارده انسانان له خوندي خوړو بې برخې دي

شته راپور وایي دا مهال د نړۍ د خلورمې برخې نفوس یوه برخه له خوندي خوړو بې برخې ده. آن په شمالي امریکا او اروپا کې هم ۸ سلنه خلک په دغې ستونزه اخته دي ملګرو ملتونو له خوړو سونوني، چې د زیاتو خوړو د پیدا کولو پر ځای د خوندي خوړو د پیدا کولو په تړاو تمرکز وکړي. ملګرو ملتونو په نوي ارقامو کې ویلي، په ټوله نړۍ کې ۲ میلیارده انسانان له خوندي خوړو محروم دي، چې زیاتره یې په شمالي امریکا او اروپا کې هم له بهرنیو نابعو څخه

Farid Ahmad Farhang , Head of Govt. Dailies

Editor -in-chief: Ahmad Zaimai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د ویش څانګه
۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳ _ ۰۲۰۲۳۰۰۲۳۷

چاپځای: د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتنپلاوی

- شاولي فرار
- سید یوسف شریفي
- رفیع الله روهي
- محمد یونس ستیار
- میر مسجدي عزیزي
- حبیب الرحمن ابراهیمي
- عصمت الله امین زی

د دولتي ورځپاڼو رییس فرید احمد فرهنګ	۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰
مسوول مدیر احمد زلمی شهباز	۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
مسوول سکرتر شیرمحمد نظري	۰۷۸۸۵۰۳۳۷۱
ډیزاین احمدشاه سخي	۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library